Hayat

SAYI: 25
19 HAZİRAN 1959
125 KURUŞ

Bu sayıda :

İlk defa yapılan
anma günü dolayısiyle

NASREDDİN
HOCA

Orta sahifelerde
Bir tablosu

VE

Resimlerle süslenmiş
hayat hikâyesi,
yaşıyan şahsiyeti
ve fıkraları.

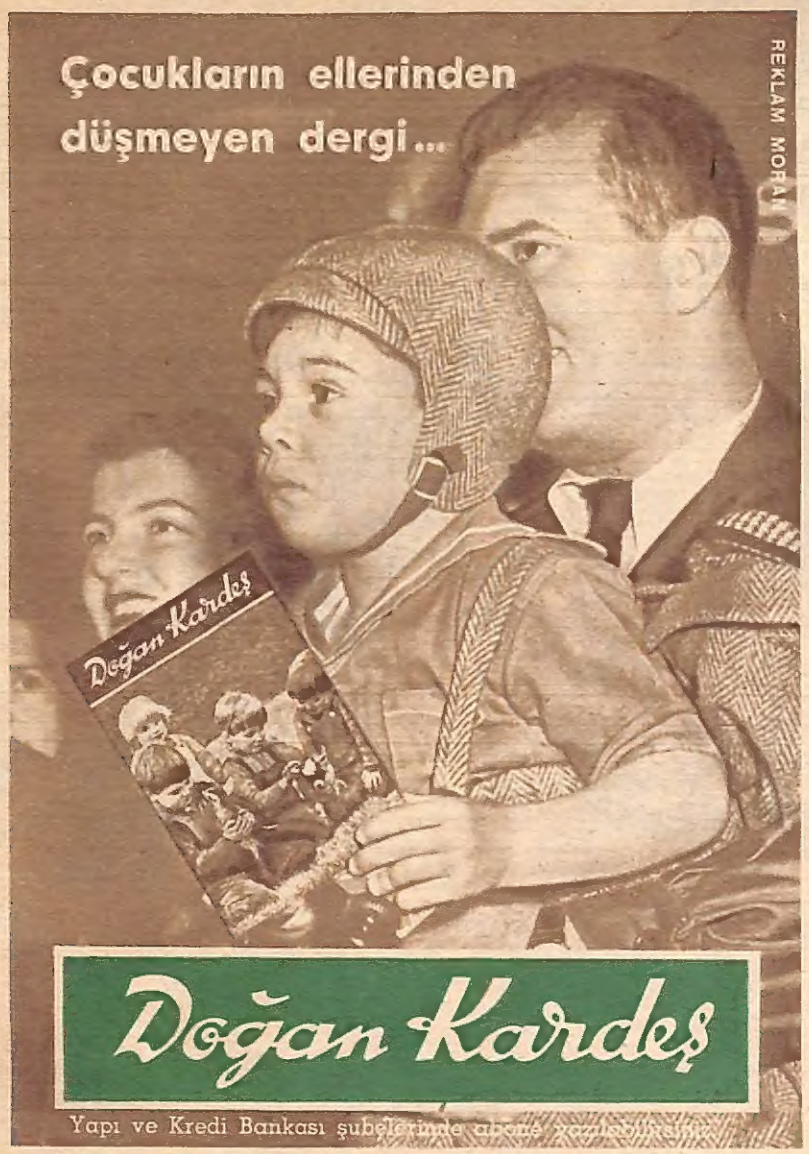

Şimdi de

MAYİ HALİNDE

Biocel LI

KREM

Gençlik mayası BIOCEL ihtiva eder.

Cildi besler, yumuşatır, buruşukları giderir.

Makiyaja esas teşkil eder.

Kolay sürülür, cilde süratle nüfuz eder.

İLÂNCILIK

"daha güzel olmak" SCHERK ile başlar

Genç kızlar için...

Kaşıntı, kabarcık, çıban, siyah benler, kırmızılık, genç kızların yüzlerinde sık sık beliren âfetlerdendir. Bu derde deva olmadığını düşünenler çoktur. Halbuki Scherk (Lotion Faciale) yüz losyonu buna karşı en basit ve müessir çaredir. Zira Scherk (Lotion Faciale) yüz losyonu derhal cilde nüfuz eder, mesamelerde biriken kirleri kökten temizler ve cildin her hücresine yepyeni bir hayatiyet bahşederek, tene harikulâde bir tazelik verir. Teninize bu imkânı vermekte geç kalmayınız: sizi derhal inandıracak olan Scherk tecrübesini bugünden deneyiniz.

İŞTE İNANDIRICI SCHERK TECRÜBESİ

- Yüzünüzü mutadınız veçhile iyice yıkayıp temizleyiniz.
- Sonra bir parça pamuğa biraz Scherk (Lotion Faciale) yüz losyonu katınız ve yüzünüze ovarak sürünüz.
- Pamuk kirlenir, cildiniz tertemiz olur! Yüzünüzde fevkalâde bir rahavet hissedersiniz.

Scherk Lotion Faciale YÜZ LOSYONU

Hayat

ANNE HEYWOOD
(FOTOĞRAF: A. RANK)

HAFTALIK MECMUA

YIL: 4 SIRA No: 141
SAYI: 25 CİLT: I 1959

SAHİBİ : Şevket RADO
NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
Hikmet Feridun ES
YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :
İbrahim ÇAMLI
REDAKSİYON :
Sadun ALTUNA
Hikmet ANDAÇ
RESİM ve BAŞLIKLAR :
Ayhan ERER
Oral ORHON
FOTOĞRAFLAR :
FOTO HAYAT (Hususi Servis) - M. Sürenkök (Ankara) Turizm Fotoğraf Aj. (İzmir) Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.
TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz göstermek suretiyle dahi alınamaz. Mecmuamıza gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.
İDARE YERİ :
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No. 7, İstanbul. Tel : 27 34 56
DİZİLDİĞİ YER :
Doğan Kardeş Yayınları Anonim Şirketi Basımevi - İst.
BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - İstanbul.
İLANLAR :
Türk Basın Birliği Resmi İlânlar Limited Ortaklığından verilen ve tekniğimize uygun olarak hazırlanmış her türlü ilân alınır.
ABONE ŞARTLARI :
(Türkiye için)
Yıllık (52 Sayı) 60 T. L.
6 Aylık (26 Sayı) 30 T. L.
Yabancı memleketler için 100 T. Lirası karşılığı (âdi posta ile)
Yıllık : 11 $ veya 4 £
6 Aylık : 5.50 $ veya 2 £
HAYAT Mecmuası yabancı memleketlerde Dolar olarak 15 Cent'e, İngiliz Lirası olarak 1 Shilling'e veya bunların karşılığı olan fiatla satılır. Abone olmak isteyenler yukarıda yazılı Dolar veya İngiliz Lirasını T. C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alırlar. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak posta masrafı ayrıca tahsil edilir.

Devrimizin en meşhur, en şımarık primadonna'sı Maria Meneghini Callas, son Almanya zaferinden sonra anlatıyor :

"SKANDALLERİM!...,,

İMZA AVCILARI ÇİÇEK YAĞMURU **Geçmiş yüzyılların en kaprisli muganniyelerini gölgede bırakan Callas, gittiği her yerde çiçek yağmuruna tutuluyor, imza avcılarının hücumu karşısında baygınlıklar geçiriyor, geçtiği yollarda trafik tıkanıyor. Londra'da, konserinden aylarca önce kuyruğa girenler en pahalı biletleri birkaç saat içinde kapışırken, Paris hava alanında, İngiltere Kraliçesini karşılıyanlar kadar kalabalık bir kütle tarafından karşılanıyor. Hâsılı, bütün dünya bu şarkıcının ayaklarına kapanmış durumdadır. Ancak, Callas'ı Callas yapan bir şey de sonu gelmiyen skandalleridir. Koskoca bir devlet başkanını hiçe sayarak sahneyi terkeden veya bir opera direktörünü çekinmeden tokatlıyabilen bu kadın, geçenlerde Hamburg'da verdiği bir beyanatta bu skandallerini teker teker anlattı. Bu eşine az raslanan beyanatı 4 üncü sahifemizde veriyoruz.**

İKİ CALLAS
Üstte, zarif endamı ve türlü kaprisleriyle bugünün büyük primadonnası M. Meneghini Callas, yanda 1950 de yüz kiloluk cüssesiyle sahnede bülbül yutmuş fil gibi duran Callas görülüyor.

na kaprisli diyenler oldu. Gel gelelim şu meşhur «Roma Skandali» ne... O gece temsilde İtalya Cumhurbaşkanı da bulunuyordu. Daha temsil başlamadan evvel kendimi iyi hissetmiyordum. Birinci perdenin sonuna kadar dayandım. Dayandım ama, ne de olsa insan hançeresi piyano değil, ufak tefek bazı pürüzlenmeler olmuş olacak ki, ıslıklar, yuhalar başladı. «Sen gene Milâno'ya dön» sözleri mi istersiniz, «Yazık sarfedilen bir milyon lirete» diye bağıran mı ararsınız? Salonda kim olursa olsun, istedikleri kadar para sarfetsinler, bana vız gelir. O anda gözüm hiçbir şey görmedi. Perde kapanır kapanmaz, «Ben oynamıyorum» dedim. Elâlemin maskarası ben değilim ya, ne yaparlarsa yapsınlar. Zaten keyifsizdim. Her şeyi olduğu gibi bırakıverdim. Bu da mı skandal?

Ben bu gibi tezahüratın nereye varacağını bilirim. Bir defa daha başıma gelmişti. Başka bir temsildeydim. Aryamı o kadar mükemmel söylemiştim ki, sahneye buketler, çiçekler yağıyordu. Bunlardan birkaç tanesini elime aldım. Birdenbire seyirciler arasında bir gülüşmedir başladı. İlk önce ne olduğunu anlıyamadım. Etrafa bakındım. Bir şey yoktu. Bir de dikkat edeyim ki, elime aldığım demetler çiçek değil, kırmızı turp sapları değil miymiş? Gözlerimin iyi seçememesinden istifade ederek bunu yapmışlardı. Tabiî bunu yaptıranlar var. Daha doğrusu başkalarının taraftarlarının marifetleri bunlar. Deli olmaz da insan ne yapar? Bu işin, Tabaldi taraftarlarının marifeti olduğunu sanıyorum.

Bir de Edinburg Festivali meselesi var. Bakın, bu da nasıl oldu: Yunanistan dönüşü çok bitkin ve sinirli idim, mutlak bir istirahate ihtiyacım vardı. Skala'nın müdürüne durumu anlattım. Fakat müdür «Sen olmadıktan sonra festivale iştirak etmemek daha iyi» dedi ve şayet Edinburg'a gidersem Skalanın bana ebediyen minnettar kalacağını söyledi. Ben de doktorumun itirazına rağmen festivale gitmeyi kabul ettim. Anlaşmamız dört temsil içindi. Bunu çok büyük bir gayretle ve bilhassa müdürün «Skala'yı yüzüstü bırakma» sözlerini düşünerek başarabildim. Halbuki haberim yokken, beşinci bir temsil için de anlaşma yapılmış. Bu temsilde de oynamam için seksen kişi ricaya geldi, fakat San Francisco seyahatine çıkmadan evvel istirahat etmem lâzımdı. Bir tek şarkı bile söyliyemezdim. Elsa Maxvell beni Venedikte bir toplantıya çağırmıştı. Oraya gider, biraz da dinlenirim diye düşündüm. Ve neticeyi beklemeden Edinburg'dan ayrıldım. Tabiî dedikodular başladı. Ben kapris için bunu yapmışım. Madem hasta imişim, evimde yatıp dinlenmeliymişim. Toplantılarda ne işim varmış... Ne münasebet evde kalacağım? Ben daha 35 imdeyim. Biraz eğlenmek, dansetmek benim de hakkım. Şarkı söyliyemiyecek halde olabilirim. Ama yatak hastası rolü yapacak değilim ya...

Geçenlerde bir gazeteci bana «Bir orkestra şefinin başına şişe atmışsınız, doğru mu?» diye sormuştu. Vakaa bu doğru değil ama, şu anda bunu yapmamış olduğuma pişmanım desem doğru olur.

Bir şeye hayır dedim mi, Callas huysuz, Callas skandalci diyorlar. Elbet huysuz, elbet skandalci olurum. Bu mesleğin icaplarını hakkiyle yerine getirmek endişesine sahip olan her artist titizlik gösterir. Bu titizliği, huysuzluk veya kapris telâkki ediyorlar. Kendi takdirimin hududu içinde zayıf bulduğum bir sanat icrasını veya tekniğini görmezlikten gelmek elimde değildir. Bununla mücadele etmek için elimdeki bütün silâhları kullanmak isterim. Kalite üzerinde fazla durmak istemiyenler için bu, şımarıklık veya kapris sayılıyor. Daima en iyiye vâsıl olmak için çabalamak icabettiğine inanıyorum. Böyle olduğuna göre bir tenoru tekmelemek, bir baritonun kafasına sandalye atmak, yahut bir şefi iki paralık etmek benim için en tabiî şeydir. Bazı şeyler insanı hakikaten çileden çıkarabilir. Bakın size birkaç misal anlatayım:

Bir temsil için Amerikadan Londraya gelirken, New York çıkış gümrüğünde canımdan çok sevdiğim köpeğimi sebepsiz yere alıkoydular. Üzgün bir vaziyette Londraya geldim. Covent Garden operasına ayak basar basmaz ilk işim, durumdan müdürü haberdar etmek oldu. Derhal New Yorka giderek köpeğimi almasını kendisinden rica ettim. Çünkü «Toy» un makiyaj odasında beni beklediğini bilmezsem katiyen şarkı söyliyemem, huy bu ya ne denir. Ne ise müdür uslu uslu New York'a gitti ve ertesi gün köpeğimle birlikte tekrar Londraya döndü. Bundan, tabiî bir şey olur mu yani? Bunun için ba-

Hayat
yeni cildine
3
yeni tefrika ile giriyor

Collins'ten yeni bir şaheser:
2 YAŞAYAN ÖLÜ

Mecmuamızda Rüya Kadın ve Donmuş Deniz romanlarını merakla takibettiğiniz büyük İngiliz yazarı Collins'in en heyecanlı eseri.

3 YILDIZLARI GİYDİRİYORUM

Hollywood terzilerinin en namlısı, Paramount stüdyosunun kostüm şefi Edith Head'in Amerikada satış rekoru kıran hâtıraları.

3 TEMMUZDAN İTİ

1

General Hamilton'un karşısındaki Türk kumandanı anlatıyor:

ESAT PAŞANIN ÇANAKKALE HÂTIRALARI

ESAT PAŞA
(1862 — 1952)

ÇANAKKALE Harbinde düşman kuvvetleri başkomutanı General Hamilton'un hâtıralarını bundan bir müddet önce mecmuamızda neşretmiştik. Büyük akisler uyandıran ve okuyucularımız tarafından derin alâka ile takibedilen bu hâtıraların neşrinden sonra Hayat mecmuasına bir vazife düşüyordu: General Hamilton'un karşısındaki Türk komutanını dinlemek ve onun hâtıralarını neşretmek.

Hayat, bu mühim vazifeyi de yerine getirmiştir. Çanakkalede döğüşen Üçüncü Kolordu Kumandanı ve daha sonra Birinci Ordu Kumandanı Esat Paşanın yazıp bıraktığı, her sahifesi birer tarihî vesika olan hâtıraları yeni cildimize girerken neşredeceğiz. Yanya müdafii Esat Paşayı yeni nesillere anlatmak için şu tarihî olayı zikretmek isteriz:

Çanakkale harblerinin en hararetli zamanında Üçüncü Kolordu kuvvetleri tarafından bir gün bir düşman subayı esir edilmişti. Esir subayın üzerinde mühim bir harita çıktı. Esiri alan sağ cenah komutanı bu haritayı bir muvaffakıyet hâtırası olarak Mustafa Kemal Paşaya hediye etmişti. Mustafa Kemal hemen buna şu telgrafla mukabelede bulunmuştu:

«Bu haritanın umum Kolordumuz nâmına muhterem Kolordu Kumandanımız Esat Paşa Hazretlerine arz ve takdimi enseptir. (En münasibidir.)

İmza: Mustafa Kemal»

İşte Hayat'ın yakında hâtıralarını neşredeceği Esat Paşa, bu Esat Paşadır.

General Hamilton'un hâtıralarını büyük bir alâka ile takibetmiş olan okuyucularımız, aynı gün Türk kıtalarında olanları ve Türk kumandanlarının neler düşündüklerini, nasıl hareket ettiklerini, bizzat Esat Paşanın kaleminden okuyacaklardır.

Söz sahipliğinde en salâhiyetli iki generalin hâtıraları yan yana getirilince, Çanakkale Harbi tarihinin şimdiye kadar karanlık kalmış birçok sahifeleri aydınlanmış olacaktır.

Yıldızlar nasıl giyinir, zevkleri nedir?

Edith Head hâtıralarında bu soruları, beyaz perde şöhretlerinin bütün mahremiyet ve kaprislerini ortaya dökmek suretiyle cevaplandırıyor.

Kitabın yazarı, SOPHIA LOREN'i giydiriyor

REN Hayat IN YENİ CİLDİNDE

Sohbet KÖŞESİ

MÜTEVAZI AİLELERİN ÇOCUKLARI

KÜÇÜK sayılan işlerde vazife alarak orada hayatını kazanan insanlar her cemiyette büyük ekseriyeti teşkil ederler. Ama bir insanın bugün küçük bir mesleğe sahip olması, onun çocuklarının yarın büyük işlerin başına geçmelerine mâni değildir. Bilâkis büyük işlerin başına geçmiş insanların mazileri aranırsa pek azının değil, pek çoğunun küçük sanat erbabından olan veya küçük sayılan işlerde çalışmış kimselerin çocukları olduğu meydana çıkar. Bizim memleketimizde olsun, dünyanın başka memleketlerinde olsun mütevazi ailelere mensup olup da yükselmiş, şöhret kazanmış, hizmet etmiş insanların isimlerini saymıya kalksak, bu kısa sütun böyle bir listenin on binde bir parçasını bile almıya müsait değildir.

Bu, dünyaca bilinen bir hakikat olduğu halde, sevgili okuyucularımdan aldığım bazı mektuplar, sırf mütevazı bir ailenin çocukları oldukları için itibar görmedikleri ni anlatan ve bu yüzden üzüntüler içinde kalan insanların şikâyetleri ile doludur.

Bir delikanlı bir kıza tâlip olmuştur. Kızın halü vakti yerindedir. Delikanlı iyi yetişmektedir. Fakat sırf babasının mesleği parlak olmadığı için aile tarafından kızlarına lâyık görülmiyerek reddedilmiştir.

Bir genç kız çok güzeldir, çok terbiyelidir, çok bilgilidir. Görücüler gelmiş, beğenmişlerdir. Tahkikat yapılırken babasının bekçi olduğu öğrenilmiştir. Sırf bu yüzden kızı istemekten vazgeçmişler, üstelik bunu söylemek suretiyle aileyi perişan etmişlerdir.

Bilhassa demokrasiyi canü gönülden istiyen cemiyetimizin, ancak eşine aristokrat cemiyetlerde raslanabilen bu türlü düşünüşlere bağlı kaldığını belli eder tutumlara gitmesi muhakkak ki bir hatadır. Kaldı ki bugün kıraliar, prensler bile kendilerine eş seçerken aristokrat usullere bağlı kalmanın sıkıntısı içindedirler ve İngiltere Kıralı Sekizinci Edward sırf bu yüzden tahtını, tacını terketmiştir. Japonya veliahdı daha geçenlerde halktan bir kızı alarak Japon saray âdetlerinin altını üstüne getirmiştir. Zamanımızda taht ve taç sahiplerinin bile böyle hareket etmelerine karşılık, bizim, çocuklarımıza eş seçerken sadece iyi insan arayacağımız yerde makam ve mevki aramamız biraz gülünç değil midir?

Kaldı ki, geçenlerde de bahsetmiştim, aileler tarih içersinde, nesiller boyunca düşüp kalkan bir çizgi takib etmektedirler. Hele demokrasilerde bu, mutlaka böyledir. Bilhassa küçük mevkilerde çalışanların çocukları büyük istikballere namzettirler. Çünkü hayat onları mütemadiyen yükselmeğe zorlamaktadır. Onun için bizim yapacağımız şey, çocuklarımıza eş seçerken onların babalarının mesleklerine bakmak değil, kendi kabiliyetlerine, ahlâklarına, gayretlerine, ailelerinin namus ve şeref duygularının üstünlüğüne dikkat etmektir. Bu vasıfları kimde bulursak onu tereddüd etmeden ailemize lâyık görmeliyiz.

ŞEVKET RADO

İSTANBUL LİSESİNİN

75. YIL DÖNÜMÜ

Nedim Ökmen, Sebati Ataman, Abdullah Aker, Ârif Demirer, Muzaffer Kurbanoğlu, Fuat Köprülü, Esat Budakoğlu, Celâl Yardımcı, Mümtaz Tarhan, Zeyyad Mandalinci, Sıtkı Yırcalı, Server Somuncuoğlu, Emin Kalafat, C. Hüsnü Taray, R. Şemsettin Sirer, Tahsin Banguoğlu, Emin Erişirgil, C. Sait Barlas, İ. Rüştü Aksal, Ali Rıza Türel, Enver Güreli gibi eski ve yeni vekiller İstanbul Lisesinde okumuşlardı. Bu liseye çekinmeden şu adı verebiliriz:

VEKİLLER OKULU

RÖPORTAJ: ORHAN TAHSİN

— 59 Emin... Emin Kalafat yok mu?...
— Gelmedi!...
— 74 Nedim... Nedim Ökmen?...
— O da yok!...
— 205 Cemil Sait Barlas?...
— Burada...
— Ârif Demirer?...
— Yok!...
— Esat!... Budakoğlu Esat?...
— Nâmevcut!...
— 976 Tahsin Banguoğlu?...
— Burada... Yok!...
— 116 İsmail Rüştü Aksal?...
— Ankarada...
— Celâl... Yardımcı Celâl?...
— O da Ankarada...
— 449 Osman Bölükbaşı?...
— Kırşehirde galiba!...
— Enver... 846 Enver Güreli?...
— Mevcut!...
— 780 Sıtkı?...
— Şiirle meşgul!...

Kürsüdeki yaşlı adam, önünde okul sıralarına oturmuş orta yaşlı insanları şöyle bir süzdü. Bir yudum su içti:

— Gelmeyenleri yazıyorum ha!... dedi.

B. M. Meclisinde yoklama yapılıyordu sanki. Yaşlı adamın okuduğu adların çoğu Bakan'dı... Biri muhalefet liderlerinden, ikisi de muhalif milletvekili... Yaşlı adam yoklamasına devam etti:

— Fazıl Küçük. 42 Fazıl?...
— Kıbrıstа...
— 475 İhsan Sabri?...
— Bursada...
— Sadi?...
— !?!...
— Adını mı unuttun Sadi?...
— Hastaymış efendim.
— Çarpıkbacak Hayri?... Ne o dilini mi yuttun? Seni görüyorum.
— .....
— İhsan Erkal. İhsan Ağabey?...
— İzciymiş, Yavrukurtlarla soyunuyor efendim!...

Yoklama yapılan yer B. M. Meclisi değildi. Bu yıl, 75 inci yıl dönümü kutlanan İstanbul Erkek Lisesi mezunlarının sembolik yoklaması yapılıyordu. Yoklamayı yapan, okulun en eski öğretmenlerinden Şerif Par'dı. Binlerce İstanbul Liseli, eski okul hâtıralarını tazelemek için okulun bahçesinde toplanmıştı... 1884 yılında açılan İstanbul Erkek Lisesi, bugüne dek tam 5000 mezun vermişti. Ama, Türkiyedeki İstanbul Liseli sayısı 20 binin üstündeydi. Bir gün bu okulda okuyanlar bile, kendini İstanbul Liseli sayıyordu. 1925, öğrenciler için «Bakanlar yılı» olmuştu. Ârif Demirer, Nedim Ökmen, Sıtkı Yırcalı o yılın öğrencileriydi. Ancak, bunlar bu liseyi bitirememişlerdi. Bir «çuvaldız hikâyesi» buna engel olmuştu. Hikâye şöyle başlıyordu:

«Beyazıttaki İstanbul Sultanisinin 10 uncu sınıf 1 inci şubesinin kapısı açılmış, içeriye cüppeli, kavuklu, sakallı bir adam girmişti. Öğrenciler ayağa kalkmışlardı. Sakallı adam kürsüye doğru yürümüş, sandalyeye oturmuştu. Ama oturması ile kalkması bir olmuştu. Yüzü kıpkırmızı kesilmişti. Hiddet içinde: «Ahlâksızlar» diye bağırmış, dışarıya çıkmıştı. Öğrenciler şaşırmışlardı. Bu muhterem zata, Arapça muallimi Seyit Salih Efendiye ne olmuştu böyle?... Biraz sonra, sınıfın kapısı yeniden açılmış, Seyit Salih Efendi, okul müdürü, muavinleri ile içeriye girmişti. Müdür öğrencilere dönmüş: «Kim yaptı bunu?» demişti. Çocuklar birbirlerinin yüzüne bakmışlardı. Bir suç mu işlemişlerdi yoksa?.. Bu sırada, müdür mua-

Bir zamanlar onlar da çocuktular. Muzîplik yapmışlar, derslerini bilememişlerdi. İstanbul Liseli meşhurlar, okul hâtıralarını şöyle anlatıyorlar:

SITKI YIRCALI

(Kovulanlardan biri de bendim)

«Balıkesirden, İstanbul Lisesine geldim. Liseler o yıl 12 den 11 yıla indirilmişti. Sınıfımızda Ârif Demirer, Sait Faik, İhsan Sabri Çağlayangil, Nedim Ökmen vardı. Yatılı okula ilk giriş çok hüzün vericiydi. O garipliğin verdiği duygulanma ile şiirler yazdım. Yanılmıyorsam, onlardan bazılarını İhsan Sabri Çağlayangil ile müşterek dostumuz Ekreme okurdum.

Ama sonra okula çok ısındım. 10. sınıftaki iğne olayından ötürü okuldan kovuluşumuzu hiç unutmuyorum. 45 kişilik sınıftan 43 ünün kaydı silinmişti. Nedim Ökmen o gün izinli, bir arkadaş ise hastaydı. Onlar kovulmaktan kurtulmuşlardı. Sonra bize, İstanbul dışında okuma tanıdılar.

KEMAL AYGÜN

(Samiin locasında bir liseli)

İstanbul Lisesine bir şahsiyet veren merhum Celâl Ferdi Bey, Mantık Lûtfi Bey, Hakkı Süha, Nurettin Artam, Şükrü Bey, lisenin adiyle beraber hürmetle anılacak şahsiyetlerdir. Bu liseden mezun olmadım ama, İstanbul Lisesini çok severim. Kısa da olsa feyz aldığım bu ocağa daima bağlı kalmışımdır.

Lisede numaram 238 di. Edebiyatım çok kuvvetliydi. Riyaziyeden tam numara alamazdım ama, kırık not aldığımı da hiç hatırlamam. Derslerimden İstanbulu gezmeğe pek vakit ayıramazdım. Ama, bir gün aklıma esip de Şehir Meclisi toplantısını samiin locasından takibettiğimi unutamam... İstanbul Erkek Lisesinde okuyan bir talebenin, bir gün başkanlık koltuğuna oturabileceği aklıma bile gelmemişti.

MÜMTAZ TARHAN

(Çekingen bir öğrenciydim)

Edirneden nakleden geldiğim İstanbul Erkek Lisesindeki talebelik hayatım zaman bakımından bir yılın mahdut çerçevesi içinde geçmiştir. Buna rağmen idrakim burada şubrlaştı. İnanışıma burası kıble oldu. Silûetlerini zihnime nakşettiğim hocalarımın elinde hüviyetimi kazandım. Ham bir malzemeydim. Şeklimi bu sanat atelyesinde aldım. Ayet kadar sâf ve temiz öğütler, mermere kazılır gibi zihnime bu irfan ocağında yerleştirildi.

Lisede çekingen bir talebeydim. En yakın arkadaşım ise Samih Nafiz idi. Samih Nafiz hareketliliği, nutka benziyen konuşmaları yüzünden «Don Kişot» adını almıştı. O hareketli, ben çekingendim. Ama sarı-siyah renk bizi bağdaştırmıştı.

CEMİL SAİT BARLAS

(Emin Kalafat çok kızmıştı)

Sınıf arkadaşlarım arasında Emin Kalafat, Yavuz Abadan, Tahsin Banguoğlu, Ahmet Demir vardı. Bana arkadaşlarım «Âlim» veya «Yılan» derlerdi. Emin Kalafat'la çok iyi dosttuk. İçtiğimiz su ayrı gitmezdi. Sınıfta arkamda otururdu. Arapçam çok kuvvetliydi benim. Aksine Emin Kalafat'ın bu dersle arası hiç iyi değildi. Arapça hocamız Seyit Salih Efendi beni çok severdi. Arkadaşlarım da onu lâfa tutmamı isterlerdi. Ben Fuzuli'den beyitler okur, mânalarını sorardım. Bir gün inat olsun diye sormadım. Emin Kalafat buna çok kızdı: «Senin yaptığın da iş mi Cemil Sait Efendi?» dedi. «Ben de yaparım. Arapça değil mi bu, uydur uydur söyle.»

KOVULAN SINIF *Arapça hocasının sandalyesine çuvaldız konduğu için lâğvedilen sınıfın bazı öğrencileri: Üçüncü sırada soldan yedinci Ârif (Demirer), ikinci sırada sağ başta İ. Sabri (Çağlayangil).*

vinlerinden biri cebinden bir kâğıt çıkarmış, okumağa başlamıştı:

«İstanbul Sultanisinin 10. sınıf 1. şubesi lâğvedilmiştir. Kıymettar Arabi Muallimi Seyit Salih Efendinin sandalyesine cuvaldız batırmak ve hocalarını mutazarrır etmek suretiyle mektep âdap ve haysiyetine mugayir hareketleri sabit olduğundan 43 kişinin mektepten tardına ve hiçbir okula kabul edilmemelerine karar verilmiştir. Bugün izinli bulunan Nedim efendi ise affedilmiştir. Tardedilen talebeler şunlardır: Sıtkı efendi, Sait efendi, İhsan Sabri efendi, Sırrı efendi, Ârif efendi, Kâmran efendi, Asım efendi...»

Tam 43 ad okunmuştu. Öğrenciler, çuvaldızı koyanı ellerine geçirseler, bir kaşık suda boğacaklardı. Ama bilmiyorlardı ki... İki gün, sınıflarında hapsedildiler. Sıtkı efendi nutuklar çekiyor, Sait Faik efendi sululuklar yapıyor, Asım Neşet efendi şiir yazıyordu. Tardname adlı bu şiiri 43 kişi de ezberlemişti:

43 kişi birdenbire mahkûm-u sefalet
Bir iğneye kurban gidecek bak ne fecaat
Salih hoca dâvacı ve Muhsin dahi şahit
Meclis mecma-ı erbab-ı hıyanet
Tevfik ve topal körle çolak ola âzâ
Ol mahkemenin hükmüne derler mi adalet

İkinci günün akşamı öğrenciler serbest bırakıldılar. Gazeteleri dolaştılar, İkbal Kıraathanesinde toplantılar yaptılar. Sokakta kalmışlardı. Çoğu yatılı öğrenciydi. İki, üç gün Darülâcezede yattılar. Bitlendiler. Sonunda Maarif, İstanbul dışında okumaları için izin verdi. Yıllarca İstanbul Lisesinde okuyan bu öğrenciler, diplomalarını başka okullardan aldılar. Aradan yıllar geçti. Sıtkı efendi, Bakan Sıtkı Yırcalı; Sait Faik efendi, hikâyeci Sait Faik Abasıyanık; Ârif efendi, Bakan Ârif Demirer; İ. Sabri efendi, Bursa Valisi İ. Sabri Çağlayangil oldu. Affedilen Nedim efendi ise, Bakan Nedim Ökmen'di. Ama onlar İstanbul Liseli olmakla övünüyorlardı. Bundan sonra, liseden sayısız bakan, milletvekili, vali, belediye reisi, umum müdür çıktı. İstanbul Erkek Lisesi, bir bakanlar okuluydu. Bu lisede okumuş bakanlarla bir kabine kurulabilirdi. Ayrıca, birkaç vilâyeti idare edecek kadar vali, belediye başkanı, emniyet müdürü, vali muavini, belediye reis muavini de çıkardı. Üstelik bir de kıralları vardı: Eski Arnavutluk Kıralı Ahmet Zogo, İstanbul Erkek Lisesinde okumuştu.

ONLAR DA BU LİSEDE OKUMAKLA ÖVÜNÜYORLAR

NEDİM ÖKMEN
Bir vekil

OSMAN BÖLÜKBAŞI
Bir muhalefet lideri

CELÂL YARDIMCI
Bir vekil

H. NAİLİ KUBALI
Bir İdare H. Prof.

FAZIL KÜÇÜK
C. Başkanı yardımcısı

SAMET AĞAOĞLU
Bir vekil

EMİN KALAFAT

(Arapça değil mi, uydur!...)

Arkadaşlarım bana «Küçük Emin» derlerdi. Çalışkan talebeydim, çalışkan olmasına ama, Arapçaya hem aklım ermezdi, hem sevmezdim. Bir gün Seyit Salih Efendi ders anlatırken «Arapça değil mi, uydur uydur söyle» dedim. Hocam bu sözümü duydu. Ses çıkarmadı. Ama imtihanda başıma dikildi: «Ey Emin Efendi, Arapça değil mi, uydur uydur yaz... Ama uydurabilene aşkolsun» dedi. Bir türlü uyduramıyordum. Hoca bir sigara içmek bahanesiyle dışarıya çıktı. Ben de onun nezaketinden istifade ederek, epey şeyler uydurdum. İçeriye girince yazıma bir göz attı: «Aferin Emin Efendi» dedi «Arapça ancak bu kadar uydurulabilir. Kâfi bu kadarı». Ben bu kadarı ile yetindim ve bana yetti.

İHSAN SABRİ ÇAĞLAYANGİL

(Çuvaldızı koyanı bulduk ama...)

İlkokulu bitirince, evde bir faaliyet başladı. Beni merasimle İstanbul Erkek Lisesine yazdıracaklardı. Hem de yatılı girecektim. O gece evimizde ilâhiler okundu, kitaplarım hazırlandı. Sabaha karşı, kitaplarımı koltuğumun altına koyduğum gibi, soluğu mekteptе aldım. Salih Efendinin sandalyesine konulan bir çuvaldız yüzünden, günahsız olduğumuz halde, İstanbul Lisesinden kovulduk. Okulda sporla uğraşırdım, edebiyatım iyi idi. Şiirler yazardım. Ama sporculuğum baskındı. Bir de lâkap takmışlardı arkadaşlarım, «Uzun» derlerdi. İstanbul Lisesinden kovulduktan üç yıl sonra, bir tıbbiyeli mektep arkadaşımız — şimdi çok meşhurdur, adını söylemiyeceğim — itiraf etti: «Çuvaldızı ben koydum» diye... Meşhur çuvaldızı koyanı geç de olsa bulmuştuk.

31 YIL SONRA YİNE OTELLO *1928 yılında İstanbul Lisesinde mezunlar bir «Otello» piyesi oynamışlardı. Eseri Tarık (Rona) adlı bir öğrenci yazmıştı. Shakespeare'in Otellosuna nazireydi bu. Esere şu şarkı ile girilyordu: «Otelloyu ben yazdım. Shakespeare'e kuyu kazdım». 31 yıl sonra, 1928 de piyesi oynıyan kadro, yine sahneye çıktı: 270 Hamdi, 585 Zahir, 1106 Osman, 1195 Muammer, 1193 Muhittin.*

Senelik Tatilinizi Memleketin
Neresinde Geçirebilirsiniz?

AKÇAKOCA

AKÇAKOCA'DA tatil: Son senelerde Türkiyede iç turizmi en iyi anlıyan yerlerin başında Akçakoca geliyor. Karadeniz kıyılarındaki bu minimini sahil şehrinde bugün halk arasında turizm âdeta mukaddes bir inanış haline girmiştir. Burada turist, parası olmasa dahi, bir prens gibi ağırlanacak; ikram edilecek bir adamdır. Turist her hususta daima haklıdır. Her evin kapısı kendisine açıktır.

Daha kasabaya girerken «Hoş geldiniz» levhaları sizi karşılar. Bundan hemen sonraki levhayı şöyle okursunuz: «Sayın misafirlerimiz, her türlü düşünce ve isteklerinizi lûtfen Turizm Derneğine bildiriniz.» Dönüşte de kasaba hududundan ayrılırken göreceğiniz en son levha, «Güle güle... Yine buyurunuz» dur.

Hattâ bazan, Akçakoca - Düzce yolunda arabanızın durduğunu görseler, şayet ağaç çilekleri de olmuş ise, çocuklar, büyükler hemen tepsilerle gelip size çilek ikram ederler. Para vermeğe kalkışırsanız, özür dileyerek kabul etmezler.

Nasıl gidilir?... İstanbuldan kara yolu şöyledir: Üsküdar - İzmit - Adapazarı - Düzce - Akçakoca. Düzce ile Akçakoca arası 39 kilometredir. İstanbuldan sabahleyin çıksanız, öğle yemeğini Adapazarında ve meselâ Türkiyenin en eski lokantası, meşhur Hacı Babadan yersiniz. Yemekten pek az sonra da doğru Düzce ve Akçakoca. Hususi vasıtanız yoksa, her gün Haydarpaşadan Adapazarına motorlu tren, Adapazarından da Düzceye otobüs vardır. Düzceden Akçakocaya daima otobüs, dolmuş ve taksi bulunur. Vapur seferleri varsa da hususi vasıtası olmıyanlara tavsiye edilecek yol şudur: Her gün kalkan İstanbul - Düzce otobüsleri. Bunların fiyatları 10 liradır. Düzce - Akçakoca otobüsleri 3,5 liradır. Yani buradan Akçakocaya 13,5 liraya ve bir aktarma ile gidebilirsiniz. Temmuzun birinci gününden itibaren de Eminönü - Akçakoca arasında muntazam otobüs seferleri yapılması için anlaşmaya varılmıştır. Akçakoca, İstanbul ile Ankaranın tam ortasında sayılır.

Otel, Pansiyon: Belediye Oteli, Sahil Oteli, Şehir Oteli, Yeni Otel, Ankara Oteli, Merkez Oteli, İzmit Oteli, Karadeniz Oteli, Aydın Oteli ve Deniz Palas gibi otelleri vardır. Bunların ekserisi yatak başına, 3,5 - 4 lira arasındadır. Belediye Oteli 5 liradır.

İstanbuldan ve Ankaradan gelenlerin çoğu daha ziyade pansiyonları tercih etmektedir. Denizin mırıltısını geceleri yatağınızdan dinliyebileceğiniz bu pansiyonlar, sarmaşıklar arasında bulunan birtakım gayet şairane evlerdir. Ev sahipleri son derecede samimî insanlardır. Öyle ki çok defa bir mevsimi bir evde geçiren İstanbullu, Ankaralı veya başka şehirli, hattâ Avrupalılar ondan sonraki gelişlerinde de daima aynı evlerde kalmak istemektedirler. Meselâ bunlardan genç bir Alman kadını, kendisine çok daha konforlu evler bulunmasına rağmen, şehirden de epeyce uzakta olan bir minimini balıkçı kulübesinde kalmayı tercih etmektedir. Almanyadan hediyelerle gelen ecnebi turist — hiç Almanca bilmiyen, hattâ basit bir köylü olan — ev sahibi ve ailesiyle pek kaynaşmıştır. Pansiyonlarda kalanlara mutfak kab kacağı da verilmektedir. Çok defa bir evin bütün bir katı, eşyasiyle birlikte bir mevsimliğine kiralanmaktadır. Pansiyonlar da aşağı yukarı otel fiyatınadır. Bazı pansiyonlarda buz dolabı bile turistin emrindedir.

Lokanta ve yemekler: Fındık ve turistle geçinen Akçakocalılar, hakikaten boğazlarına ehemmiyet verirler ve turistin kalbine biraz da mide yolu ile girildiğini bilirler. Onun için Akçakocadaki meselâ İskele Lokantasında yiyeceğiniz yemekler, size İstanbulun veya Ankaranın kalbur üstü lokantalarını aratmaz. Sahipleri de enteresandır. Bu lokantayı eski mebuslardan muharrir Agâh Sırrı Levendin sanatkâr kızı Sevim ve hakiki bir yemek artisti olan kocası Muhlis Yasin idare ediyor. Bir münevver ailenin bütün varını bu işe yatırması da Akçakocanın turizme nasıl iman ettiğini pek iyi gösterir. Yemek fiyatları büyük şehirlere nispeten ucuzdur. Meselâ bir kişi 4 - 4,5 lira arasında bir öğle veya akşam yemeği yiyebilir. Bu dört buçuk lira ile, denize ve dalgalara karşı çardaklı bir masada neler yiyebilirsiniz? Bir et, bir sebze, bir salata, bir tatlı. Sebze yerine pilâvı tercih ederseniz, daha da ucuza çıkabilirsiniz.

Akçakocada yenilecek en güzel şeylerden biri de tabiî, balıktır. Lokantalarda balık o günkü fiyata tâbidir. Yarım limonla kocaman bir tabak hamsi tavasının 60 kuruşa verildiği çok görülmüş şeylerdendir. Fakat bir tabak barbunyanın 250 - 300 kuruşa, hattâ daha fazlaya çıktığı da olur.

Otelcilerin, lokantacıların, gazetecilerin ve belediye reisinin de dahil olduğu bir toplantıda iki kişilik bir ailenin Akçakocadaki masrafı şöyle tesbit edilmiştir: Gündelik otel masrafı, 8 lira. Gündelik yemek masrafı, 19 lira. Daha geniş bir tahminle iki kişi için otel ve yemek günde 30 lira.

Görülecek yerleri, hususiyetleri: Değirmenağzı, «Cuma yeri», meşhur adaklar yeri «Ahmet Dede» ve Foklar Mağarası. Deniz üzerindeki bu oyuk kayalıkta ne yazık ki fok balıkları bugün yok denilecek derecede azalmıştır. Romadaki meşhur çeşmenin başında olduğu gibi Akçakocada da bir murat seremonisi vardır. Bir inanca göre dokuz gurub zamanı deniz kenarından batan güneşe doğru dokuz tane çakıl taşı atanların gönlündeki bütün muradı yerine gelirmiş... Bunu her halde Akçakocalılar herkesten evvel yapmış olacaklar. Çünkü kısa bir zamanda Akçakoca bir turist merkezi olmuştur. Akçakocada ecnebilerin en büyük merakı; yüzmek kadar, deniz kenarlarından acayip taşlar toplamaktır.

Yer ayırtmak için doğrudan doğruya Akçakoca Turizm Derneğine müracaat edebilirsiniz.

Akçakoca turizminin babası Mithat Özkök, Hikmet Özkök başta; bütün Akçakocalılar sizin için seferberdir.

KARADENİZDE KAPRİ — Akçakoca'da 9 gün müddetle her akşam denize bir taş atanın her muradının olacağı halk arasında söylenir. İşte bu 9 murat taşının batan güneşe karşı denize atılacağı nokta bu iskele başıdır.

GELECEK HAFTA

GÖNENDE TATİL

SARMAŞIKLI PANSİYON — Akçakoca yekpare bir pansiyon halindedir. Senelik tatilinizi meselâ şu yukarıda görülen evde geçirebilirsiniz.

SİNEMA — Deniz, kum banyosu, dans ve yürüyüşlerden sonra turistin canı sinema isterse?... Karınca kararınca Akçakoca'da onu da bulmak mümkündür.

TAM ORTA YERİ — İstanbulla Ankaranın tam orta yerine isabet eden Akçakoca'ya giderken yukarıdaki yolları takibedeceksiniz.

MEVSİMİNDE — Deniz zamanında Akçakoca'dan 2 enstantane. Kısa zamanda büyük rağbete ulaşan Karadenizdeki bu plâj kasabasına yalnız Türkiyeden değil, Avrupadan, hattâ Kanada'dan gelenler var.

Bütün televizyon ekranlarında onun yüzü var.

Bütün dünya gazetelerinde günün konusu o.

On Dört Sene Sonra Hayata Dönen Adam

10 mayıs 1959 pazar günü, Amerikanın yarım milyon nüfuslu Cincinnati şehrinin boş sokaklarında bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyor, Beşinci Caddenin bir kenarındaki telefon kulübesinin içinde bir adam sinirli hareketlerle telefonda bir numara çevirmeğe çalışıyordu. Aradığı yer caddenin hemen karşı tarafındaki binada bulunan Amerika Milli Emniyet Teşkilâtı FBI merkezi idi. Birkaç dakika evvel nefes nefese altıncı kata kadar çıkarak kapıları vurmuş, zilleri çalmış, fakat karşısına temizleyici kadından başka kimse çıkmamıştı. Neden sonra telefonda bir ses yukarıya gelmesini söyledi.

Beyaz gömlekli ve omuzlarında tabancalar asılı iki kişi onu karşıladı. Ne gariptir ki, dün korkarak kaçtığı bu insanlara bugün gönüllü olarak iltica ediyordu. Sahte ismi Frank Allis olan Kurt Rossmeisl gayriihtiyari topuklarını birbirine vurarak kendini yüksek sesle takdim etti:

— Teğmen Kurt Rossmeisl. Alman harb esiri. 14 sene evvel Butner Kampından kaçmıştım. Şimdi FBI'a teslim oluyorum.

Aslen Çekoslovakyalı olan Rossmeisl çok maceraperest bir insandı. 1940 ta Holânda'da 18 yaşında bir daktilo ile sevişerek evlendi. Harb çıkınca gönüllü olarak Alman ordusuna yazıldı. Birkaç lisanı su gibi bildiği için onu Afrikadaki Rommel kuvvetleri tercüme grupuna verdiler, Tunus'ta 430.000 Almanla birlikte Amerikalılara esir düştü. Esir olduktan sonra hemen kaçmayı tasarladı. Fakat Rus işgali altında olan Çekoslovakyaya gitmek istemiyordu. Niyeti gene Amerikada kalmaktı. İşçi gruplarında çalıştığı için bir gün, bir el arabası ile yük taşıyormuş gibi kampın kapısından çıkarak ormana daldı. Ele geçirdiği bir Amerikan üniformasını giydikten sonra oto stopla Danville'e gitti. Orada kendine bir kat elbise aldı. İstasyonda Chicago trenini beklerken, radyodan firar haberini duydu, ama onu tanıyan yoktu.

Fırıncılıktan makinistliğe kadar birçok işlere girdi, çıktı. Tehlike sezdi mi, ayrılıp bir başka iş aramıya mecbur oluyordu. Bir defasında Collier's mecmuası resmini bastığı için az daha yakalanacaktı. Korku içinde geçen seneler biribirini kovalıyordu. Yakınlarına mevcudiyetine dair en ufak bir haber bile vermemişti. İki yaşında bıraktığı kızının hasretine ve 14 yıl saklanmanın verdiği ıstıraba tahammül edemiyerek teslim oldu.

Bu arada oğlunun öldüğüne bir türlü inanamıyan annesi, onun hayatta olduğunu öğrenemeden öldü. Karısı ise sekiz sene bekledikten sonra mahkemeye müracaat edip boşanma kararı aldı, iki sene sonra da bir Holândalı ile evlendi.

Rossmeisl'in sağ olduğu haberi karısının ve kızının kulağına gittiği zaman karısı, muhitinde eskiden bir Alman subayı ile evli olduğunu kimsenin bilmediğini, halen çok mesut olduğunu, üvey babasının ise kızına karşı çok iyi davrandığını söylemiş, Rossmeisl'le karşılaşmak istemediğini bildirmiştir. Aynı haberi alan Rossmeisl'in kızı ise babasını merak etmekte ve bir kere görmek istemektedir. Kendisini yegâne reddetmiyen kimse Almanyada bulunan kızkardeşidir ve onu her zaman kabule hazır olduğunu söylemiştir.

Bütün Amerikan televizyonları için günün kahramanı Kurt Rossmeisl'dir. Dullardan evlenme teklifleri alıyor, hattâ bir üfürükçü kadın, kendisiyle evlendiği takdirde iki yılda romatizmalarından kurtarmayı bile vadediyor.

14 yıl müddetle türlü mesleklere girip çıktıktan, polisle köşe kapmaca oynadıktan sonra, teslim olan eski harb esiri Kurt Rossmeisl polis merkezine götürülürken. Yazıda bahsi geçen telefon kulübesi okla gösterilmiştir.

Londrada Günün Konusu Olan Hâtıralar

WİNDSOR DÜKÜ BANA ÂŞIKTI

YAZAN : THELMA FURNESS

ÇEVİREN : A. MAZHAR KUNT

4

Sevimli Prensim Beni Ali Han'dan Kıskanıyor...

İKİZ kardeşim Gloria beni misafir olarak bir müddet kalmak üzere Amerikaya davet etmişti. Wales Prensine böyle bir tasavvurdan bahsettiğim zaman içimde bir huzursuzluk duydum. Acaba gitsem mi diye düşündüm, gitmek doğru olacak mıydı? Hem memleketimi bir defa görmek istiyor, hem de sevdiğim insandan ayrılmak zorunda kalacağım için tereddüt ediyordum.

Benim Amerikaya gitme havadisinden, Prensin hiç memnun olmadığı yüzünden belli idi. Tasavvurumu daha söyler söylemez, çehresi değişti. Hayli şaşırmışa benziyordu:

— Demek böyle sevgilim... dedi, çok mu uzun sürecek bu seyahat?

— Beş, altı hafta içinde gider, dönerim... dedim.

Beş, altı haftayı beş, altı günden bahsedermişçesine ehemmiyetsiz ve hafifletici bir ifade kullanarak telâffuz etmeğe çalıştım.

— Peki sevgilim mademki istiyorsun; git, ama şunu bil ki seni çok arıyacağım.

Bu his dolu muhavere Prensin, Windsor yakınındaki Fort Belvedere villâsında 1934 senesi başlarında cereyan ediyordu. Aramızdaki aşk macerası başlayalı aşağı yukarı beş sene olmuştu. O sırada kocam Vikont Furness'ten ayrılmış bulunuyordum. Kocamın asıl Hıristiyan adı Marmaduke'tu... Ama, kendisine kısaca «Duke» derlerdi. Duke'la evli kaldığımız zaman zarfında kendisinin birçok başka kadınlarla yaşadığını, kendi noktai nazarına göre karı-kocanın hayatlarını müstakilen tâyin etmeleri lâzım geldiğini ve benim de bu görüşe — biraz da kocama nispet olsun diye — uyarak hayatımı ona göre tanzim etmek kararını aldığımı daha evvel anlatmıştım. Hayatımın bu buhranlı ve küskün anlarında Prensin aşkı benim en büyük tesellim, acılarımın en tesirli ilâcı oldu. Kocamda hiçbir zaman bulamadığım, yahut sonraları tamamen kaybettiğim nezaket, hürmet ve ciddiyet gibi hasletlerin hepsi Prenste bol bol mevcuttu. Evvelce de ifade ettiğim gibi, Prens, kocamın tamamen zıddı olan bir karaktere sahipti. Kocamla boşanmağa karar verdiğimiz zaman bu kararı öğrenen Prens bana artık çok memnun ve mesut olduğunu söylemişti. Bu sözler aşkımızın sağlam bağlarla devam edeceğinin en samimî ve güvenilir bir ifadesiydi.

Saadetle dolu geçen o tatlı senelerden sonra Amerika seyahatimin ortaya çıkması meğer hakkımda hiç de hayırlı olmıyacak, aksine aşkımın kaybolmasına en ziyade yardım eden vesilelerden biri olacakmış. Tabiî aklıma hiçbir şey getirmediğim için seyahat hazırlıklarına devam ediyordum.

Yola çıkmadan üç, dört gün evvel Ritz'te oturmuş, Madam Simpson'la yemek yiyorduk. Kendisini Prense evvelce nasıl takdim ettiğimi anlatmıştım. O zaman da söylediğim gibi, en iyi arkadaşımdı. Yemekte ona seyahat tasavvurumdan bahsettim.

— Eyvah Thelma, dedi, «ufak adam» sensiz pek yalnız kalacak!

«Ufak adam» diye Wales Prensini kastediyordu. Bu, Prens için aramızda kullandığımız bir tâbirdi.

— Artık ben yokken ona sen göz kulak olacaksın şekerim, dikkat et, yaramazlık etmeye kalkmasın!... dedim.

Tabiî sonradan pek acı olarak anladım ki, Prensle istediğimden çok daha fazla alâkadar olmuş. Yaramazlık etmesine mâni olabilip olamadığı meselesi bahsi diğer...

VEDA BUSESİ

Hareket edeceğim gün, yemeği Fort Belvedere'de yedik. Gideceğim saat yaklaştıkça içimdeki sıkıntı artıyor, gitmekten vazgeçeceğim geliyordu. Prens de en azından benim kadar üzüntülü idi. Nihayet beni Southampton'a götürecek olan otomobil kapıya geldi.

Prensle vedalaştık:

— Merak etme şekerim, çabuk dönerim... dedim.

Omuzlarımı tuttu ve beni uzun zaman ayrı kalmışız gibi hasretle öptü.

■

Amerikada bulunduğum zaman zarfında, Prens hep gözümde tüttü. Halbuki devamlı şekilde telefon ediyordu. Gene de onu çok özlemiştim. Telefon edemediği zamanlar, aramızdaki şifreye uygun, uzun ve samimî telgraflar gönderiyordu. Bu telgraflar pek uzun olduğundan ekseriya şifreyi çözmek için bir, iki saat uğraşırdım. Şifreyi çözene kadar da sabırsızlıktan çatlayacak hale gelirdim. İnsan âşık olunca sevgilisine ait her şeyi bir anda öğrenmek istiyor. Ama bu zahmetin bin misline bile değerdi bu telgraflar, çünkü açık ifadesiyle söyliyemiyeceğiniz birçok şeyleri böyle kapalı olarak söylemek daha kolay ve rahat geliyor. Prens de bana o kadar hisli ve içten gelen arzulardan bahsediyordu ki, bunların bana verdiği sevinç ve bahtiyarlık kalbimin derinliklerine işliyordu. Hasretine dayanamıyor, bir an önce oraya dönmek istiyordum.

Nihayet dönüş zamanı geldi. Hareket etmeden az zaman önce New York'ta bir akşam yemeğinde meşhur Ali Han'la tanıştım. O tarihte Ali Han gayet yakışıklı, cazip ve sevimli bir adamdı. Bu sevimliliği hemen bütün kadınların üzerinde çok büyük bir tesir bırakıyordu. Benimle tanıştıktan sonra bütün sevimlilik ve cazibesini bilhassa bana tevcih etmeğe başladı, birkaç gün sonra İngiltereye döneceğimi söylediğim zaman:

— Yazık... dedi, halbuki on gün sonra ben de gideceğim. Hareketinizi bir hafta tehir edebilseydiniz, aynı gemi ile beraber giderdik.

— İmkânı yok... dedim, söz verdim, dönmem lâzım, zaten geç bile kaldım, şimdiye kadar hareket etmem lâzımdı.

GÜL YAĞMURU

Ali Han âdeta üzülmüştü.

— Bari hiç olmazsa yarın akşam beraber yemek yiyelim, müsaade eder misiniz?

Hakikaten o akşam yemeği beraber yedik.

Gemideki kamarama girince odanın baştan aşağı kırmızı güllerle dolu olduğunu gördüm. Masanın üzerinde, duvarların diplerinde, yerlerde hep gül dolu idi. Serpili güllerin aralarına muhtelif yerlerde birçok kartlar bırakılmıştı. Üzerlerinde «Londrada görüşürüz. Ali» «Bizi çobuk terkettiniz. Ali» gibi ibareler yazılı idi.

Ertesi sabah kamaramda kahvaltı ederken, telefon çaldı:

— Alo güzelim, diye bir ses duyuldu. Ben Ali, benimle birlikte yemek yer misiniz, bugün?

Evvelâ şaka yapıyor zannettim. Bana on günden evvel New York'tan ayrılamıyacağını söylemişti.

— Nerede yemek yiyeceğiz?... dedim. Palm Beach'te mi, New York'ta mı?

— Burada... dedi. Ben de vapurdayım.

O gece Ali ile yemek yedik, hattâ yalnız o gece değil, seyahatin devamı boyunca geçen diğer geceler de yemeklerde beraberdik.

Fakat İngiltereye yaklaştıkça bana karşı olan alâkasının ciddî bir hal almaya başladığını hissettim.

Karaya çıkmadan evvelki gece Ali Han, Southampton'dan Londraya kadar arabama kendisini de almama imkân olup olmadığını sordu. Ben de müspet cevap verdim. Bir müddet sonra geminin telsizinden beni aradılar. Telefon eden Wales Prensi idi. Londraya giderken, Fort Belvedere'ye uğrayıp akşam yemeğini orada beraber yiyip yiyemiyeceğimizi soruyordu.

— Hayır sevgilim... dedim, uğrayamam... Bir ahbaba arabamla Londraya kadar bırakırım diye söz verdim...

Pek müşkül bir vaziyette kalmıştım. Bir taraftan Ali Hana söz vermiş bulunuyordum. Diğer taraftan, Prensin bu durumdan hoşlanıp hoşlanmıyacağını bilmediğim için Ali Han isminden hiç bahsetmemeyi tercih ettim. Belki içerlerdi.

— Peki sevgilim... dedi. Öyleyse senin evinde yemek yeriz. Olur mu?

Ertesi günün gecesi idi. Evime gelen Prensin yüzünde daha ilk bakışta bir başkalık sezdim. Canı sıkık gibi idi. Muhakkak bir şeye üzülüyordu. Bu vaziyet yemeğe kadar hep böyle devam etti. Yemek yerken, aramızda geçen muhavereler sanki zoraki bir istek ve yapmacık içinde cereyan ediyordu. Halbuki seyahate gitmeden evvelki sohbetlerimizin samimiyeti ve akıcılığı ne kadar farklı, ne kadar bambaşka olurdu. Anlatacağımız şeyleri tasarlamaya veya nasıl ifade edeceğimizi düşünmeye bile lüzum yoktu. Tatlı sözlerimiz vakti bize unutturur, ne konuştuğumuzu hatırlamazdık bile... Şimdi ise hemen hemen söyleyecek lâkırdı bulamıyorduk.

Kahvelerimizi içerken bana garip garip baktı, sonra bakışlarını gözlerimden uzaklaştırarak kendi kendine söyler gibi mırıldandı:

— İşittiğime göre, Ali Han sana pek mültefit davranmış.

Evvelâ şaka söylüyor zannettim. Ali Han'ın bana vapurda kur yapmak teşebbüsünde bulunduğunu nasıl bilebilirdi? Gerçi vapurdaki yakınlığımızı herkes görmüştü. Fakat samimiyetimizin derecesi ancak Ali Han'la ikimizin bilebileceği bir hususdu. Ben işi şakaya dökmek maksadiyle:

— Kıskandın mı yoksa?... diye sordum.

Sevimli Prensimin beni Ali Han'dan kıskandığı her halinden belliydi.

(Devamı gelecek sayıda)

Bu fotoğrafın çekildiği günlerde Edward henüz aşkı uğruna «Windsor Dükü» pâyesini «İngiltere Kıralı VIII. Edward» unvanına tercih etmemişti. Ama resimde görülen Wallis Simpson kısa zaman sonra savaşı kazanacaktı.

YAY BURCU
(22 kasım - 20 aralık)

Hangi Burçta Karakteriniz

TÜRKÇESİ: ADALET CİMCOZ

Bu burçta doğanlar felsefe ile metafiziğe yatkındırlar. Hepsi filozof yaratılışlı olmasalar bile, doğaya (tabiata) bağlılıkları hemen hepsinde göze çarpar. Avı severler, daha çok at üstünde avlanmaktan hoşlanırlar; bayılırlar ata binmeğe; köpekleri ve atları çok severler... Kır hayatından, ya da büyük çiftliklerde yaşamaktan hoşlanırlar.

Yay burcunun sembolü: Yarı at, yarı insandır. Hayatta da iki sınıfa ayırabiliriz Yay burçluları: Üstte kalanlarla alta düşenler! Bu burcun aşağı tabakası genel olarak kaba, körü körüne inatçı, içkiye düşkün, dobra dobra kişilerdir.

Yay burcunun üst tabakası dürüst kişilerdir; başka türlü davranamadıklarından ileri gelir bu dürüstlükleri, kimseyi aldatmak istemezler. Güven duygusu, güven isteği onları ayakta tutan, onları yaşatan etkendir (faktördür). Verdikleri söze gözü kapalı inanabilirsiniz. Senet, sepet, imza gibi nesneler vız gelir onlara. Önemli olan verilen sözdür.

Hayatta her şeyin yerli yerinde, çok güzel düzenlenmiş olduğuna inanmışlardır; bütün iş, insanın kendine düşen rolü iyi oynıyabilmesindedir. Hemen hepsi sporu sever; yüzmeğe, atlamağa, tenis oynamağa bayılırlar. Koç burcundakilerde olduğu gibi, bunlarda da durmadan kas kopmaları, ötelerini berilerini kırmaları çok görülür.

Geleneklere bağlı kişilerdir, törensel havayı severler. Terbiyeli, nazik yaratıklardır. El verirken, karşıdan geçen birini selâmlarken bile bu yanları ağır basar.

Doğrucudurlar; karşılarındakilerini üzecekleri akıllarına bile gelmez. Daha açık bir deyimle: Densiz, hattâ kaba olabilirler bu yüzden. Yüze gülücülükleri yoktur. Her zaman her yerde doğru sözün geçmiyeceğini, bu nesneye çok cimri davranılması gerektiğini anlatamazsınız onlara.

Bu burçta doğanlar başa geçerlerse sevdirirler kendilerini. Ama çalıştırdıkları insanlarla çok ilgilenmezler, kendilerinin adını kullanarak ne haltlar karıştırdıklarının farkına bile varmazlar. Aptal da olsalar şanslı kişilerdir. Tuttukları altın olur; at yarışında — bilmeden — en iyi ata oynarlar; borsa oyunlarında zarar ettikleri hiç görülmemiştir.

Başarıları hiç şaşırtmaz onları; yeryüzünün düzenine inanmışlardır, neye el atsalar, olgun bir yemiş gibi kucaklarına düşecektir, bu onlar için çok doğaldır (tabiîdir). Önsezileri güçlü kişilerdir. Mistik olaylar onların üzerinde büyük etki yaratır. «Ispritizma seanslarını» hiç kaçırmazlar; bir takım mistik topluluklarda üyedirler. Ama güçlü olan önsezileri onları bu alanda kimi zaman aldatır, bu yüzden bir takım mistik toplulukların oyuncağı oluverirler.

Her şeyi hoş görürler. Kimin ne yaptığı umurlarında değildir, hattâ sevgililerine bile göz kulak olamazlar. Kimsenin işine burunlarını sokmazlar. Herkes kendince mutlu olsun isterler.

Yay burcunun erkeği, Jung yönteminin adlandırdığı «dışa dönük» bir tiptir. Doğanın düzenine inandıkları gibi hayatın da çok güzel düzenlendiğine inanmışlardır, onun için kara düşüncelere hiç saplanmazlar. Neşeli, iyimser, candan arkadaştırlar. Sözünde duran, dürüstlüğü seven, aklı başında yargılara varan, verilen işi sonuna dek yapan namuslu kişilerdir. Geniş yüreklidirler; «Gözüm görmedikçe gönlüm her şeye katlanır» derler.

Özgürlüğe çok önem verirler... Ama bu daha çok kişisel özgürlüktür, toplumun kavuşacağı özgürlük umurlarında değildir; zaten devrimcilikle ilintileri yoktur pek.

Vasfi Rıza Zobu
5 aralık

Behzat Butak
7 aralık

YAY BURCUNDA DOĞAN KADINLAR:

Candan kadınlardır; iyi arkadaş olabilirler. Özgürlükleri (hürriyetleri) tanındığı sürece, bir ekmek, bir hırkaya boyun eğerler, yakınmazlar hiç. Ama zorlanmaya gelemezler. Onlarla iyi geçinmek, ya da sevgisini kazanmak istiyorsanız onurunu kıracak bir davranışta bulunmayın. Kendilerine çok güvenen, onurlu kadınlardır. Onlar da Aslan burcundaki kadınlar gibi güzel yürürler. Konuşmaktan hoşlanırlar, ama dinlemesini de bilirler. İçlerinde sahneye elverişli olanları çoktur. Ünlü Viyanalı aktör Nestroy bunun en kalıbur üstü örneğidir.

Bu kadınların da kendilerine göre bir güzellikleri vardır: Belki biraz köşeli, biraz sert çizgilidirler, bunlara karşılık insanı çileden çıkaran, kendine güvenen bir tutumları vardır. Ama kendilerini beğenmiş, herkese pabuç bırakmıyan bu onurlu tutumları yakışır onlara, kızamazsınız.

Yolculuğu çok severler; evlenir evlenmez yolculuğa çıkmak isterler, hem de hiç ayak basmadıkları yerleri görüp tanımak isterler. Efendice davranışlara bayılırlar, düşmanlarının bile efendiden kişiler olmasını isterler. Hiç kıskanç olmayan kadınlardır. Şıklığa, iyi giyinmeğe, gösterişe önem verirler. Inatçıdırlar.

Yay burcunda doğanların en çok sevdikleri şeyler:

Dürüstlüğü, gerçeği, doğayı (tabiatı), hayvanları, avı, çiftlik hayatını, yolculuğu, uzak yerlere gitmeği, serüvenleri (maceraları), büyüklüğü, fiyakayı, törenleri, açılışları, sporu, gösterişi çok severler. Mistik olaylar, üzerlerinde çok büyük bir etki yaratır.

Tiksindikleri şeyler:

Uydurma şeylerden, bellenmiş, bilinen, bayağı, aşağılık nesnelerden; sürüngenlerden, yalandan dolandan tiksinirler.

YAY BURCUNDA DOĞANLAR

Sir Winston Churchill
30 kasım

Film yıldızı Abbe Lane
14 aralık

Charles de Gaulle
22 kasım

Film yıldızı Curt Jürgens
13 aralık

Doğdunuz, nedir?

YAY BURCUNDA DOĞDULAR

Zeki Müren
16 aralık

E. Şerif Egeli
28 kasım

Futbolcu Lefter (F. B.)
16 aralık

Yay burcunda doğan erkekle evlenecek kadınlara bir kaç öğüt:

Kıskanç olmıyan bir kocanız var. İstediğinizi yapabilirsiniz, sütünüze kalmış! Kocanızın eli çok açıktır, düşünmeden para harcayabilirsiniz. Ama durmadan da para sıkıntısı çekebilirsiniz. Açık konuşan bir adamdır, günün birinde saçınıza ak düşünce: «İhtiyarlamışsın karıcığım, hapı yutmuşsun» diyebilir size. Hayvanları sevin, evinizde birkaç köpek, birkaç kedi, yeriniz varsa birkaç at besleyin. Sizden çok onlarla ilgilenirse daha iyi! Ona karşı hiç kabalık etmeyin, nazik ve terbiyeli olun. Sofranızı süsleyin, keten örtüler, mumlar, çiçekler koyun masanıza... Evinizde hep bir tören havası esmelidir. Soylu, ünlü bir ailenin kızı iseniz, kocanız kul köle olacaktır size.

Yay Burcunda Doğmuş Bazı Dünya Şöhretleri

Ludwig van Beethoven (Alman bestecisi)	17 aralık 1770
Hector Berlioz (Fransız bestecisi)	11 aralık 1803
William Blake (İngiliz şair ve ressamı)	28 kasım 1757
Benjamin Britten (İngiliz bestecisi)	22 kasım 1913
Joseph Conrad (İngiliz hikâyecisi)	6 aralık 1857
Deanna Durbin (Amerikalı film yıldızı)	4 aralık 1922
Gustave Flaubert (Fransız yazarı)	12 aralık 1821
César Franck (Fransız bestecisi)	10 aralık 1822
Chr. D. Grabbe (Alman şairi)	11 aralık 1801
André Gide (Fransız yazarı)	22 kasım 1869
Heinrich Heine (Alman şairi)	13 aralık 1797
Robert Koch (Alman tıp âlimi)	11 aralık 1843
Dorothy Lamour (Amerikalı film yıldızı)	10 aralık 1914
Mark Twain (Amerikalı yazar)	30 kasım 1835
Adolf von Menzel (Alman ressamı)	8 aralık 1815
Theodor Mommsen (Alman tarihçisi)	30 kasım 1817
Edvard Munch (Norveçli ressam)	12 aralık 1863
Nestroy (Avusturyalı aktör ve oyun yazarı)	7 aralık 1801
Emil Rathenau (Ünlü Alman sanayicisi)	11 aralık 1838
R. M. Rilke (Alman şairi)	4 aralık 1875
Werner von Siemens (Elektroteknik âlimi)	13 aralık 1816
H. de Toulouse - Lautrec (Fransız ressamı)	24 kasım 1864
Chaim Weizmann (İlk İsrael devlet başkanı)	27 kasım 1874
Stefan Zweig (Avusturyalı yazar)	28 kasım 1881

Boris Karloff (Frankenstein)
23 kasım

Walt Disney
5 aralık

Gelecek sayımızda

OĞLAK BURCU'nda (21 aralık - 19 ocak) doğanların karakter tahlilini vereceğiz.

Niçin Herkes **ŞAHESER ROMANLAR**'ı Okuyor?

Çünkü

ŞAHESER ROMANLAR

Herkesin romanlarıdır.

İşte Bu serinin en son Şaheserleri!

SEN BİR MELEKTİN

E. ZOLA

Yeni Çeviri!

12,5 Lira

En son Nobel Mükâfatını kazanan eser

DR. JİVAGO

B. Pasternak

12,5 Lira

Lady Hamilton'la Amiral Nelson'un aşkı

İHTİRAS ENGİNLERİ

F. W. Kenyon

11 Lira

Çılgın bir aşkın, korkunç bir kinin ve kıskançlığın romanı

BİR BAŞKA KADIN

Hugh Walpole

10 Lira

Gençlik aşkının saadet ve ıstırabını anlatan romanı

BAHAR ATEŞİ

J. HİLTON

8 Lira

Her kitap nefis, sağlam ciltli, ayrıca beş renk ceket kaplıdır. Bu kitapları bedellerine karşılık POSTA PULU göndererek GÜVEN YAYINEVİ'nden de getirtebilirsiniz. ÜCRETSİZ kataloğumuzu isteyiniz!

GÜVEN YAYINEVİ

Cağaloğlu Yokuşu Nartbahçe Sk. 11 İSTANBUL

Bu tefrika, Sovyet Rusya ile ilgili olarak yapılan ifşaatların en mühimmidir. Bu ifşaatı yapan Albay Peter Deriabin, Batıya iltica edebilen yegâne Kremlin Muhafız Alayı subayıdır.

KREMLİN'İN İÇ YÜZÜ

ANLATAN: PETER DERIABIN
YAZAN: FRANK GIBNEY
ÇEVİREN: ADNAN ERİM

Sovyet Başvekili Khrushchev'in 60 Muhafızı, 2 Aşçısı, 4 Uşağı, 4 Hizmetçisi, 5 Şoförü Vardır

4

EMNİYET Teşkilâtının her seviyesinde rezaletler sâri bir hal almıştı. Stalin'in tam 406 kişilik bir muhafız bölüğü vardı. Bunlar her dakika onun etrafında bulunuyorlar, hususi hayatını en ince teferruatına kadar takip ediyorlardı. Dolayısiyle onun bütün ahlâksızlıklarına da şahit oluyorlardı!

Stalin yola çıktığı zaman ona motorlu vasıtalarla refakat eden muhafızların şefi Okhrana Albayı Kirilin'in iğrenç hareketlerini herkes gayet iyi öğrenmişti. Stalinin otomobili etrafında motosikleti ile giderken, yollarda Stalin kafilesine fazlaca yaklaşan kimselere hiç çekinmeden tükürük atardı!...

Stalin'in muhafızları, içkili oldukları zaman sık sık kavgaya tutuşurlar, yumruk yumruğa dövüşürlerdi. Halbuki bunların hepsi yüksek rütbeli subaylardı. Meselâ şoför, binbaşı idi.

1950 senesinin yaz mevsiminde Stalin, Karadeniz sahillerinde dinlenme yeri olan Sochi mevkiine istirahate gitmişti. Tabii onunla yüzlerce Okhrana subayı da oraya akın etti. Bir gece muhafızlar, zil zurna sarhoş halde, yoldan gelip geçen kadınlara sarkıntılık etmiye kalkıştılar. Bu duruma tahammül edemiyen bir adam hâdiseye müdahale etmek istedi. Dev gibi muhafızlardan biri tek yumrukta adamcağızın boynunu kırdı. Cansız olarak yere serdi.

Bu iki saniyelik dövüşü gören muhafız şefi, keyfinden karnını tuta tuta kahkahaları savurdu. Sonra bütün muhafızları etrafında toplıyarak:

— Şunu gördünüz mü çocuklar?... dedi. İşte bizim böyle tek yumrukta sersemleri cehenneme gönderen adamlara ihtiyacımız var!... Yaşa sen yoldaş, varol!...

Hep beraber soğuk soğuk sırıttılar. Ölen adamı tekmelerle bir çalının dibine iterek yollarına devam ettiler...

Stalin ölür ölmez, hususi muhafız teşkilâtına dahil ne kadar memur varsa hepsi, rütbesi gözetilmeksizin, ya hapse tıkıldı, ya Sibirya'ya sürüldü veya ücra bir kasabaya atıldı!...

Khrushchev saltanatı kurulunca yeni Okhrana subayları bu sefer de onun emrinde vazifelerine devam ettiler. Stalin'e nasıl hizmet ediliyorsa, yeni patronlara da aynı şeyler, hattâ daha fazla yapılmıya başlandı.

Khrushchev'in hususi muhafız teşkilâtı 60 kişiden mürekkepti. Daha diktatörlüğe başlamadan evvel, Moskova'da mükellef bir binaya yerleşmişti. Burada emrine iki aşçı, dört uşak, bir bina âmiri, bir kadın hizmetçi, bir berber, iki bina bakıcısı, üç temizleyici kadın, bir bahçıvan, beş şoför (üçü kendisine, ikisi karısına) tahsis etti.

Onun etrafında vazife gören Emniyet Teşkilâtı mensupları da bu lüks hayata çabucak ayak uydurdular. Fakat bazan bu lüks yaşayışın başlarına büyük dertler açtığı da oluyordu.

Bir gün, Lazar Kaganovitch'in malikânesi civarında bir teftiş seyahati tertibedildi. Teftiş heyeti arasında General Vasily Ivanovich Rumyantsev ile üç kıdemli albay da bulunuyordu.

Kaganovitch evinde yoktu. Generalle albaylar köşke girdiler. Her tarafı dolaştılar. Bir de baktılar ki arka tarafta fevkalâde bir banyo dairesi var! En nefis cinsinden şaraplar da istediğiniz kadar bol!... Hemen bunların başına çöktüler. Şişeleri üst üste devirmiye başladılar. Bir taraftan da hamamı yakıp, banyo yapmıya hazırlanmışlardı. Nihayet dördü birden hamama girdiler. Bu, Kaganovitch'in dillere destan meşhur buhar banyosu idi! Bir taraftan banyo yapıyorlar, bir taraftan da yine kadehleri yuvarlamakta devam ediyorlardı!...

İşte tam o sırada heyecanlı bir haber geldi: Lazar Kaganovitch, köşküne dönmek üzere yola çıkmış!... Eyvah! Birkaç dakika sonra hepsi bellerinde peştamal, ellerinde kadehler, suçüstü yakalanacaklardı!... Ne yapmalıydı?!... Kaçmaktan başka çare yoktu. Fakat giyinmek için de zaman kalmamıştı. Oldukları gibi hamamdan fırladılar. Kendilerini otomobillere dar attılar. Muhafızlar da üniformalarını toplayıp koltuklarının altına sıkıştırdılar. Arabalarına koştular. Kafile, malikâneden iki ayakları bir pabuçta hareket etti. Birkaç saniye sonra selâmete erdiler. Kaganovitch'le karşılaşmadan köşkten uzaklaştılar. Otomobillerin içinde acele ile peştamallarını çıkarıp üniformalarını giydiler. Hiçbir şey olmamış gibi, kurula kurula dairelerini boyladılar...

■

Bir gün Albay Peter Deriabin'in de başından buna benzer bir vaka geçti.

Emniyet Teşkilâtı bürosunda çalışan bir sekreter kızla ahbaplık tesis etmişti. Kısa zamanda arkadaşlığı ilerletti. Genç kızın evine gidip gelmiye başladı. Ekseriya evde uzun zaman kalıyor, baş başa verip zevkli saatler geçiriyorlardı.

Bir akşam yine kızın evine gitti. Birlikte birkaç kadeh votka yuvarladılar. Şundan bundan konuştular. Vakit ilerledi. Kız bir ara saatine göz attı:

— Artık gitsen iyi olur Peter...

Deriabin, tembel tembel esnedi:

— Erken değil mi sevgilim?... Güzel güzel konuşuyoruz. Nasıl olsa senin de işin yok, benim de!...

Genç kız gülümsedi:

— Canın istiyorsa otur, şekerim! Ama biraz sonra Viktor Abakumov'la karşılaşırsan, hiç şaşma! Söylemedin deme...

Deriabin birdenbire yerinden fırladı. Abakumov, Emniyet Teşkilâtı Umum Müdürü idi! Demek, kız biraz sonra onunla buluşacaktı! Adam eve gelecekti! Deriabin hemen şapkasını kaptı. Kendini alelâcele kapıdan dışarı attı!...

Ucuz kurtulmuştu. Çünkü bir müddet evvel, Viktor Abakumov, yine Emniyet Teşkilâtı mensuplarından bir yüzbaşıyı bu kızla baş başa yakalamış ve adamı derhal altı bin kilometre uzaktaki Sahalin adasına sürmüştü

Deriabin, o günden sonra, ihtiyatı elden bırakmadı. Biçimsiz bir vaziyette yakalanmamak için gözünü dört açtı...

■

Okhrana mensuplarının hayatları pek karışık ve müşkül bir vaziyetteydi. Çünkü Sovyet büyüklerinin hiçbiri, bütün şaşaalı yaşayışlarına rağmen, kendilerini emniyette hissetmiyorlardı. Hepsi kuşkuda idiler. Ha sürüldüler, ha sürülecekler, ha zindana tıkıldılar, ha tıkılacaklar; ömürleri her dakika azap içinde geçiyordu!... *(Devamı gelecek sayıda)*

Khrushchev, yüzünden çoğu zaman eksik etmediği tebessümü, yabancı gazetecilerle şakalaşmaları, halk arasında dolaşmalariyle Kremlin'in hayatına yeni bir hava getirmiş görünmekle beraber, aslında yüksek duvarlarla çevrili olan bu esrarengiz sitenin yaşayış tarzına sadık kalmıştır. Sürdüğü hayat şatafat ve keyiflik bakımından seleflerininkinden aşağı kalmamış, kızına ufak bir samimiyet gösteren Okhrana subayı ortadan kayboluvermişti.

TAHT UĞRUNDA BAŞ VEREN SULTANLAR

Baba - Oğul Savaşı

YAZAN: ÇAĞATAY ULUÇAY

İKİNCİ Bayezidin devlet işlerini sadrazama ve divan âzalarına bırakması, bir takım yolsuzlukların çıkmasına sebep oldu. O zamana kadar gelen padişahlar, devletin başı, ordunun başkomutanı idiler. Bu iki kuvveti de kendileri idare ediyorlardı. İç ve dış meselelere ait kararları, divan âzaları ile görüştükten sonra bizzat alıyorlardı.

Halbuki II. Bayezit bu işleri «vekil-i mutlak» ı olan veziriazama bırakmıştı. Bu hal değersiz veziriazamlar zamanında birtakım haksızlık ve adaletsizliklere yol açtı. Bilhassa padişahın son yıllarında haksızlık, zulüm ve iltimas gözle görülür, elle tutulur hale geldi. Bu ihmal, eyalet ve sancakları idare eden beylere de sirayet etti. Bu sebepten idareciler, memuriyetleri ve dirlikleri ehline değil, kendi adamlarına verdiler. Bilhassa tımarlı sipahiler devlet adamlarının bu yanlış hareketlerinden çok zarar gördüler.

O devirde sık sık askeri seferler yapılmadığından askerlerin ölüm veya tekaütlüklerinde dirlikleri ehliyetsiz kişilere verildi. Tımarlı sipahiler bu hususta hükümeti ağır surette tenkid ettiler. Yolsuzlukları önlemeğe çalıştılar. Şahkulu isyanına karışan sipahiler şöyle bağırıyorlardı:

«Tımarımızı satın ala ala cemi rızkımız tükendi. Tımar almağa deve gerek, mal gerektir. Yoldaşa tımar yoktur. Nerede maldar etrak taifesi varsa, bezirgân oğulları varsa, kadı oğulları, mütevelli oğulları varsa cümlesi tımar sahibi oldular. Padişahın ne kadar ahçısı, seyisi, mehteri ve sair adamı varsa hepsi mal mülk sahibi oldular.»

Hulâsa, tımarlı sipahiler çok sarsılmışlardı. Devlete karşı küskün tavır takınmışlardı. Çünkü Türk milletini zaferden zafere koşturan, sınırlarda kahramanlık destanları yazdıran tımarlı sipahiler, gönüllüler ve akıncılardı. Anadolu ve Karaman kesiminde bunların durumu çok acınacak halde idi.

Eyaletlerdeki idarecilerin halka yaptıkları zulmün ve aldıkları keyfî paranın haddü hesabı yoktu. Hattâ padişahın oğlu Âlemşahın adamları bile aynı şeyleri yapıyordu.

Bu yolsuzluğa tahammül edemiyen Bayezidin karısı ve Âlemşahın anası Gülruh Kadın, sancakta yapılan yolsuzlukları kocasına yazdığı mektupta birer birer anlatmıştı.

İşte İkinci Bayezidin son devirlerinde memleketin genel görünüşü böyle idi. Tımarlı sipahiler dirlikleri ellerinden alındığından şikâyetçi idi.

İdareciler halka keyfî muamele ediyorlardı. Hiç kimse durumundan memnun değildi. Bu halden en çok İranda kurulan Safevî Devleti hükümdarı Şah İsmail faydalandı. Anadoluya gönderdiği adamları vasıtasiyle halkı kızılbaş yapmağa çalıştı. Nihayet Şahkulu adındaki halifesi, Antalyada ayaklanarak bu kesimde ve iç Anadoluda bulunan şehirleri yaktı, yıktı, Sünnileri öldürdü, kazığa oturttu. Kuranı Kerimi yerlerde parçaladı. Hükümete kızan sipahiler, adaletsizlikten şikâyet eden halk, Şahkulunun etrafında toplandı. Hulâsa Anadolu yerinden oynadı. Yedisinden yetmişine kadar herkes silâha sarıldı.

Şahkulu savaştığı sancak beylerini ve beylerbeyilerini yenerek Burduru, Ispartayı, kütahyayı aldı. Anadolu Beylerbeyi Karagöz Paşayı yenerek kazığa oturttu. Üzerine memur edilen Amasya Valisi Şehzade Ahmet bir şey yapamadığı gibi Veziriazam Ali Paşa da Şahkulu ile yaptığı savaşta öldü.

Böylece Şahkulu Antalyadan Sıvasa kadar olan bütün şehir ve kasabaları yakıp yıktı. Kosova, Niğbolu, Varna, Otlukbelinde zafer kazanan Osmanlı ordusunu yenerek, millet ve memleketin şerefini yere serdi (1511).

II. BAYEZİT VE OĞULLARI

Şahkulu isyanı, padişah ve hükümetin kifayetsiz olduğunu açığa vurdu. Bu sebepten II. Bayezidin dört oğlu da tahtı ele geçirmek için büyük gayretler sarfetmeğe başladılar. İlk olarak babasiyle mücadele eden Şehzade Korkut oldu.

İkinci Bayezidin Aptullah, Korkut, Mehmet, Âlemşah, Şehenşah, Ahmet, Mahmut ve Selim adında sekiz erkek çocuğu olmuştu. Bunlardan dördü Şahkulu ayaklanmasından önce ölmüşlerdi. Hayatta Şehenşah, Ahmet, Korkut ve Selim adlı oğulları kalmıştı.

Şehzadelerin en büyüğü Şehenşah idi. Diğer üç şehzade, Şahkulu ayaklanmasında muhtelif sebeplerle bulundukları yerleri terkettikleri halde, Şehenşah vali bulunduğu Karamandan ayrılmamıştı. 51 yaşlarında idi. Taht için bir gayret sarfettiği açık olarak bilinmemekle beraber, Şahkulu ile işbirliği ettiğine dair elde deliller vardır. Bunların en mühimmi Şehenşahın lâlası Haydar Paşanın bu hususta padişaha sunduğu arizadır.

Haydar Paşa o arizasında Şehenşahın Şahkulu ile anlaştığını, Karamanın durumunun çok kritik vaziyete girdiğini yazdıktan sonra şunları ilâve eder: «Billâhilâzim, memleket-i Karaman hemen elden çıkmıştır. Bir an ve bir lâhza tevakkuf caiz değildir...»

Bu mektup üzerine Şehzade Ahmetle Veziriazam Ali Paşa, Konyanın imdadına koştular. Şahkulu, Veziriazamın geldiğini duyunca, Karaman çevresinden ayrıldı. Ali Paşa, Şehzade Ahmedi Konya civarında bırakarak, Şahkulunu takibe gitti. Ali Paşanın öldüğü gece, Şehenşahın da vefat ettiği görülüyor (2 temmuz 1511). Haydar Paşanın arizası, Veziriazam Ali Paşayla Sultan Ahmedin Konya üzerine süratle gitmeleri, Ahmedin Konya civarında kalması ve nihayet Ali Paşa ile aynı günde Şehenşahın ölmesi insanda bu ölümün normal olmadığı, zehirle ve başka bir surette öldürüldüğü kanaatini uyandırmaktadır.

Esasen hanedan âzaları arasında da kızılbaşlığa karşı bir meyil olduğu bazı vesikalardan anlaşılıyor. Şehzade Ahmedin oğlu Sultan Murat, kızılbaş tacını giyerek, başına topladığı kızılbaşlarla İrana gitmişti.

HANÇERLİ SULTAN!...

II. Bayezidin torunu ve Sultan Mahmudun kızı Hançerli Fatma Sultan ile kocası Mehmet Beyin kızılbaşlık suçu ile göz hapsine alındıkları da malûmdur. Yavuz Sultan Selim tarafından ağır bir cezaya çarptırılacağı sırada Sultan Mahmudun anasının padişaha ve divan âzalarına şefaat ricası müspet netice vermiş, Hançerli Fatma Sultan ve kocası affedilmiş, Mehmet Beye Balıkesir Sancağı verilmiştir.

Hayatta kalan üç şehzadenin en büyüğü Sultan Ahmetti. Devlet adamları; yaşça büyük, çocukları çok, babası gibi uysal olduğu için, Sultan Ahmedin padişah olmasını istiyorlardı.

Ortanca oğlu Korkut da babası gibi sessiz ve bilgili bir şehzade idi. Şair, müzisyen, âlim ve hassas olduğundan birçokları tarafından seviliyor ve padişah olması isteniyordu. Sonra Korkut, kendisini saltanata en lâyık şehzade olarak düşünüyordu. Çünkü babası padişah ilân edilinceye kadar babasının vekâletini yapmıştı. Birkaç gün de olsa imparatorluğa hükmetmişti. Bu vekâlet onun üzerinde derin tesirler bırakmış, günlerini saltanat hülyaları ile süsliyerek geçirmesine sebep olmuştu. Yalnız erkek çocuğunun olmaması, tahta geçmesine engeldi. Çünkü saltanat babadan oğula geçiyordu. Gerçi Korkudun kız çocuklarından başka, erkek evlâdı da doğmuştu. Fakat küçük yaşlarda ölmüştü. Evlâtsız olmasına rağmen tahtı en çok istiyen Korkuttu.

Şehzadelerin en küçüğü Trabzon Sancak Beyi Selim idi. Yavuz, diğer kardeşlerinden daha enerjik ve ileri görüşlü idi. Onlar gibi sessiz ve pısırık değildi, sertti. Yapacağı işleri uzun boylu düşünür, etrafındakilerle konuşur, sonra katî kararını verirdi. İşi bir neticeye bağladıktan sonra da dönmez, önüne çıkan engelleri yoketmeğe çalışırdı. Kararlarını isabetle tatbik etmek için plânlı çalışırdı. Yalan, rüşvet ve iltimas en çok nefret ettiği şeylerdi. Yolsuzlarla mücadele etmekten, onların kafasını uçurmaktan çekinmezdi. Adam seçmesini ve tutmasını çok iyi bilirdi. Başarılarında birinci derecede rolü, bu insan seçmesi oynadı.

Hükümetin uyuduğunu ilk defa Yavuz görmüş, divan âzalarına mektup yazarak hatalarını göstermiş, onları acı acı tenkid ettikten sonra millet ve memleket işlerini göstermişti. Bu sebepten devlet adamları ondan çekiniyorlar ve padişah olmasını istemiyorlardı. Yalnız ordu, iki sessiz şehzade yanında onun cesaret ve yiğitliğini beğeniyordu.

KORKUT KAFA TUTUYOR

II. Bayezidin son senelerinde Sultan Ahmedin tahta geçeceği hakkında söylentiler dolaşmağa başladı. Bundan en ziyade Korkut müteessir oldu. Sadrazamla arasının açık olmasını ileri sürerek Antalyadan Mısıra gitti. Mısırda bir seneden fazla kaldı. Araya ricacıların girmesi üzerine Antalyaya döndü. Mısırda iken Alâiyeye razı olmuştu.

II. Bayezit devlet sorumluluğunu vezirlerine terkeden zayıf bir hükümdardı

Dönüşte, Anadoludaki dedikoduların devam ettiğini görünce, başşehir İstanbula yakın olmak amaciyle, Sadrazama bir mektup yazarak Alâiye ve Antalya ıkliminin sıhhatini bozduğunu, Menemen havasının kendisine iyi geldiğini, orada birçok evleri bulunduğunu ileri sürerek İzmir, Menemen, Aydın, Ayasluğ ve Tire'nin kendisine tevcih edilmesini rica etti.

Fakat kızkardeşinden aldığı bir mektuptan isteğinin yerine getirilemiyeceğini anlayınca, kızdı. Süratle yola çıktı. Mektuplarında Manisayı istemediğini katî bir dille yazdığı halde gidip Manisada oturdu.

(Devamı gelecek sayıda)

Bütün parmaklarınıza

CUTEX

Tırnak Cilânızı sürmüş olmadıkça yarı giyinik sayılırsınız

Kıyafetinizin tam ve mükemmel olduğundan emin bulunmanız için tırnaklarınızı CUTEX ile cilâlamış olmanız şarttır. En zengin renk koleksiyonunu ancak CUTEX çeşitleri arasında bulabilirsiniz. Bu derece parlak, tatlı kırmızı tonları, pembe çeşitleri şimdiye kadar asla görmediniz. Üstelik CUTEX daha iktisadidir... fazla dayanır... pul pul kalkmaz..., parlaklık ve ilk andaki canlılığını daima muhafaza eder.

FAAL C2-59

CUTEX

YILDIZINIZ DİYOR Kİ...

(19 Haziran'dan 25 Haziran'a kadar:) Önümüzdeki hafta muhitinizde cereyan edecek hâdiseleri merak ederseniz, her hafta doğduğunuz burcu bularak siz de kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Şu anda ailenizden çok yakın birinin size ihtiyacı var. Ona rasgeleceksiniz. Elinizden geleni yapın. Çok istediğiniz bir işin tahakkuku alacağınız bir habere bağlı. Hareketlerinizi ona göre ayarlamanız lâzım.

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 21 MAYIS

Yalnız kendinizi düşünmeğe meyyalsiniz. Halbuki biraz da başkalarını düşünmelisiniz. Bu hafta işleriniz çok olacak. Hepsini hakkiyle yapın. İhmal ederseniz neticesi sizin için iyi olmaz. Sıhhatiniz normal.

İKİZLER BURCU
22 MAYIS - 20 HAZİRAN

Birçok şeylerinizi güvendiğiniz birine hep söylüyorsunuz. O insan hayatınıza tesir edecek bir harekette bulunacak. Hem daha ketum olun, hem de gözünüzü dört açın. Canınızı sıkacak bir haber alacaksınız.

YENGEÇ BURCU
21 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Birçok yıldızlar istikbaliniz için parlak şeyler vadediyorlar. İlerde yapacağınız işlere dair şimdiden, hattâ bu hafta içinde harekete geçmenizi tavsiye ederiz. Sıhhatinizdeki bozukluk pek o kadar mühim değil.

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 22 AĞUSTOS

Bu hafta içinde karşılaşacağınız birisinden sonra vaziyetiniz düzelmeğe başlıyacak ve gittikçe mükemmelleşecek. Bir tanıdığınızın hastalık haberini alırsanız, kendisini teselli etmeniz kâfi, tamamen iyileşecektir.

BAŞAK BURCU
23 AĞUSTOS - 22 EYLÜL

Yıldızınız size iş ve aşk hayatında parlak bir gelecek vadediyor. Yakında parası bol bir işe gireceksiniz. Yalnız sizi seven bir erkeğin sözünü dinlemeniz lâzım. Sağlık durumunuzdaki aksaklık gittikçe düzeliyor.

TERAZİ BURCU
23 EYLÜL - 22 EKİM

Arkadaş ve âmirleriniz sizi çok seviyorlar. Elinize bazı fırsatlar geçecek. Bu fırsatlardan kötü şekilde istifade etmek imkânları var, fakat doğruluktan ayrılmamaya çalışın. Sıhhatiniz iyiye doğru gitmektedir.

AKREP BURCU
23 EKİM - 21 KASIM

Çok fazla düşünüyor, kendinizi boş yere üzüyorsunuz. Her şeyi oluruna bırakın. İstikbalden korkmayın. Cesaretle hareket ederseniz iş hayatınızdaki muvaffakıyetiniz de artacaktır. Bir gönül macerası başlıyor.

YAY BURCU
22 KASIM - 20 ARALIK

Bu hafta kazancınızın artmasına vesile olacak bir hâdise ortaya çıkacak. Yıldızınız çok iyi bir safha gösteriyor. Yakınınız olan kimsenin sıhhi durumu daha bir müddet sonra düzelecek. Pek üzülmeğe değmez.

OĞLAK BURCU
21 ARALIK - 19 OCAK

Başınızdaki işleri hallederken etrafınızdakilerden fazla fikir soruyorsunuz. Bu fikirler sizi şaşırtıyor. Düşünün ve doğru olduğuna karar verdiğiniz şeyi kimseye sormadan tatbik edin, iyi bir netice çıkacak.

KOVA BURCU
20 OCAK - 18 ŞUBAT

Mali durumunuz sabit bir hal almağa başlıyor. Yakınlarınız size yardım etmek istiyorlar, onları reddetmeyin. Kendinizi çok yormayın ve akşamları biraz daha erken yatın. Sokağa seyrek çıkmağa gayret edin.

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

Yıldızınız bilhassa sağlık durumunuzun iyiye gittiğini müjdeliyor. Farkında olmadan sizi tehdit eden bir rahatsızlık geçmiş vaziyette. Fakat para sarfederken daha ekonomik hareket etmenizi tavsiye ederiz.

GÖNÜL POSTASI

Akşehirden A. A. yazıyor:

«Yüksek okullardan birinde okuyorum, bu sene mezun olacağım. Komşumuzun kızına âşık oldum. Şimdi onunla evlenmeye mecburum. Fakat evlenirsem okulu bırakmam lâzım. İstikbalim tehlikeye girecek. Ne yapayım?»

Düşüncesiz hareketler insanları sıkıntılara sokar. Siz de böyle bir sıkıntıyı haketmişsiniz. Şimdi evleniniz ve mektebinizin son senesini evli olarak bitirmenin çaresini arayınız. Şimdi karı-koca olarak iki taraflı bir fedakârlığa katlanacaksınız.

—

Ankaradan Bayan N. G. yazıyor:

«Komşumuz olan bir gence iki seneden beri bir yakınlık duyuyorum. Onu sevdiğimi bize geldiği zaman her hareketimle belli ediyorum. O bana uzun ve dalgın bakıyor. Sevgisinden bahsetmiyor. Bu kadar zaman sabrettim, artık sabredemiyorum. Sevgimi ona söylemek istiyorum, bunu da kendime yakıştıramıyor, vazgeçiyorum. Acaba bunun bir çaresi yok mu?»

Bunun çaresi delikanlının dalgınlıktan uyanmasına bağlı. Bekleyin bakalım, belki fazla sürmez, ondan bir şeyler duyarsınız.

—

Ankaradan N. B. yazıyor:

«Ben bir kızı seviyordum. O da beni seviyordu. Fakat bir gün benden daha zengin biriyle evlendi. Bunun üzerine ben de başkasiyle evlendim. Şimdi ikimizin de çocuklarımız var. Fakat ben eski aşkımı bir türlü unutamıyorum. Karım beni çok sevmektedir. Ona da kıyamıyorum. Bu işin içinden nasıl çıkabilirim?»

Bu işin içinden çıkmıya çalışmamanızı size tavsiye ederiz. Eski aşkınız artık yalnız hâfızanızda kalmıştır. Ne eski sevgilinizin saadetini bozmıya, ne de sizi seven karınızı bedbaht etmiye hakkınız vardır. Çoluk çocuğa karıştıktan sonra mâkul olmıya mecbursunuz.

—

Bafradan bir okuyucumuz yazıyor:

«Yanında çalıştığım adamın kızını seviyorum. Kızın da beni sevdiğini sanıyorum. Fakat ailece bana olan sevgi ve itimatlarını sarsmaktan çekiniyorum. Kız benim sevgimden haberdardır. İki sene kadar yanlarından uzaklaşacağım. Gitmeden önce sevgimi açıklamak istiyorum. Nasıl hareket edeyim?»

Patronunuzun ve ailesinin size muhabbeti varsa kızlarını verirler. En doğru yol, onların itimatlarını kötüye kullanmaktansa, münasip bir dille arzunuzu kendilerine açmaktır.

—

Nisipten bir okuyucumuz yazıyor:

«Annem çok geri düşüncelidir. Benim her zevkime, her hareketime müdahale ediyor, bana göz açtırmıyor. Daima tenkid altındayım. Bu hal beni verem edecek. Bana ne tavsiye edersiniz?»

Siz o ailenin kızısınız. Bir anne evlâdının ıstırap çektiğini hiçbir zaman istemez. Siz kendisine itirazla değil, sokulmakla ve sevgi ile derdinizi anlatabilirsiniz. Annenizin böyle hareket etmesinde daha başka sebepler de olabilir. Nihayet bir gün evlenip ayrılacaksınız. O zaman ferahlarsınız. Baba ocağında kaldığınız müddetçe onun şartlarına uymanız gerek.

—

İskenderundan A. İ. yazıyor :

«Kendi sınıfımda bulunan bir kızı seviyorum. Onun da beni sevip sevmediğini nasıl anlıyayım?»

İkiniz de ortaokul öğrencisi olduğunuza göre bu gibi duygular sizin için mevsimsizdir ve tahsillerinize engel olur. Şimdilik samimi birer arkadaş olmakla yetinmeniz lâzım. Eğer evlenme çağına geldiğiniz zaman bu duygular devam eder veya daha da kuvvetlenirse, çaresini o zaman düşünürsünüz.

—

Diyarbakırdan bir Bayan okuyucumuz yazıyor:

«Erkek Sanat Okulunda okuyan bir gençle üç senedir sevişiyorum. Ailem mutaassıp. Sevdiğim genç bana mektupla randevu veriyor ve çağırıyor. Sevıştiğimiz duyuldu ve dedikodu oldu. Bana darıldı, gördüğü yerde başını çevirdi. Ama şimdi yine alâkadar oluyor, ne yapayım?»

Ciddi bir sevgisi varsa daha ciddi yollardan yürüyerek sizi ailenizden ister. Ailenizden gizli hareketler yapmayınız. Gel geç bir insansa çekilip gidecektir. Eğer duyguları temiz ve kuvvetliyse büyüklerinizin kapısını çalacaktır.

RUJ

Louis Philippe

PARIS

«NE OLUR KATERİN, HEMEN EVE DÖN» — Milyoner baba İskoçyanın Loch Lomond gölü kenarındaki bir otelde kızı ile sevgilisinin yerlerini keşfetmişti. Onları bu sevdadan vazgeçirmeğe çalışıyorsa da Katerin babasının milyonlarını bile düşünmiyerek sevgilisinin kollarına sığınıyor (üstte). Yandaki resim ise, üzgün babanın 20 yaşındaki kızına nasıl yalvardığını tesbit etmektedir.

Bir Milyoner, Kızının Aşkı İle Mücadele Ediyor

AŞK HER ŞEYDEN KUVVETLİ

Gemi tezgâhları sahibi İngiliz milyoneri Harry Dowsett'in 20 yaşındaki kızı Katerin, 27 yaşındaki kamyon şoförü Edward Langley ile sevişmektedir. Buna razı olmayan baba, yakın bir zamana kadar kızı sevgilisinden ayırmıştı. Ama gençler gene de bir kolayını bularak İskoçyaya kaçtılar. Çünkü oradaki evlenme kanunları İngilteredekilerden farklıdır. Baba hemen mahallî mahkemeye başvurarak kızının evine iadesi için karar aldı. İskoçya mahkemeleri ise kendi kanunlarına sadık kalarak, gençleri dönmeğe zorlamamaktadırlar. Çiftler İskoçyada 15 gün kaldıkları takdirde, ailelerinin izni olmaksızın, evlenebileceklerdir. Fakat böyle olsa bile, genç damadın, İngiltereye dönünce mahkeme kararına uymadığı için cezalanmayı göze alması icabedecektir. Eski Don Juan'lardan olan Edward Langley milyoner kızı ile tanışmadan evvel, İngiliz sosyetesinden gene 21 ini doldurmamış bir başka kızla sevişiyordu. Babası kızı asîl bir binbaşıyla evlendirip Langley'i unutturana kadar hayli terlemişti. Bakalım bu baba da selefi gibi muvaffak olabilecek mi? Yoksa aşk kanuna galebe mi çalacak?

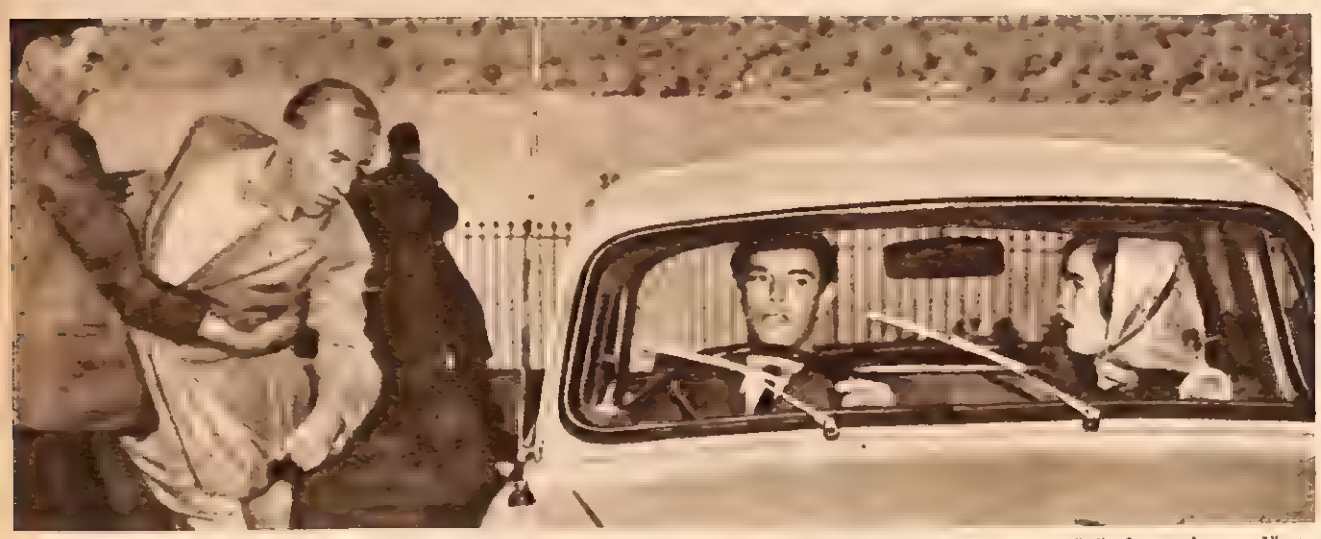

ÇILGINA DÖNEN BABA — Babasının elinden kurtulan Katerin arabaya atlıyor. Teessüründen çılgına dönen baba, araba hareket edeceği esnada tekerleklerin altına atılırken otel sahibinin oğlu yetişip faciayı önlüyor.

XX

PAUL uzun bir ölüm - kalım mücadelesinden sonra tekrar hayata gözlerini açtığı zaman yanında babasını ve Tompson'u gördü. Sir Charles da, Tompson da Paul'ün sayıklamalarından bütün hikâyeyi öğrenmişlerdi. Yer yer kopan bu hikâye zincirinin noksan taraflarını da Tompson tamamlamış, bütün olay Sir Charles için aydınlanmıştı. İtalyan hizmetçiler, bir aylıkları peşin ödenerek orada bırakılmış, fakat kadın ve Rus maiyeti en ufak bir iz bırakmadan kaybolmuştu. Paul hastalığını bu eski Venedik Sarayında geçirdi. Artık iyileşmiş olmasına rağmen çok bitkin bir haldeydi. Gözlerinin altı çökmüş, yüzünde kan kalmamış, halsiz halsiz iki yanına bırakılmış elleri âdeta şeffaflaşmıştı. Sir Charles oğlunda böyle bir sademe yaratmış olan kadının alelâde bir kadın olmadığından emindi.

Paul, sıcak bir haziran öğle sonu yatağından kaldırılıp yandaki cumbada bir şezlonga yatırılacak kadar iyileştiği zaman Sir Charles, Paul'ü tedavi eden doktorla konuşarak, Venedik'in çok sıcak olduğunu, hastanın nekahet devresini iklimi daha müsait bir yerde geçirmesinin iyi olacağını söylemiş, doktor da tasvip etmişti. O zaman Sir Charles, Paul'a deri mahfaza ile yeni bir zarfa koyup kapadıkları mektubu verdi:

«Bunlar sana ait Paul» dedi. «Görmek ister misin? Bir iki güne kadar da yola çıkacağız. İklimi daha müsait bir yere gitmemiz lâzım.»

Paul'ün yüzüne kan hücum etti. Fakat bir an sonra tekrar sarardı. Zarfı açtı. Mektubu tekrar tekrar okudu. Bir yerde kadın şöyle diyordu:

«Sevgilim, ıstırap çekme. Daima geleceği ve ümidimizi düşün. Bu ayrılık aşkımızı öldürmiyecek ve bir gün bunun canlı şahidi...»

Evet, bu düşünce huzur verici idi. Fakat nasıl haberi olacaktı?

Sonra deri mahfazayı açtı. İçinde bir köpek tasması vardı. Rus derisine tesbit edilmiş küçük altın levhalardan meydana getirilmişti. Fevkalâde bir işçiliği vardı. Küçük bir kâğıtta da kadının el yazısı le şunlar yazılı idi:

«Bu Pike'a benim bir hediyem canım. Hiç boynundan çıkarma.»

Tasmanın üstüne gayet güzel bir şekilde şu yazı hakkedilmişti:

«Pike. Sahibi: Paul Verdayne.»

Paul'ün boğazına bir hıçkırık tıkandı. Elleri ile yüzünü kapadı ve bir çocuk gibi ağlamağa başladı...

XXI

Sir Charles'in düşündüğü gibi kuzeye gitmediler. Paul'ün İsviçre üzerinden dönmek istemesi plânlarını değiştirdi. Tam o sırada da Sir Charles'ın Kaptan Grigsby adında eski bir dostu, 700 tonluk motorlu yatı ile Venedik'e geldi. Teknede başka misafiri yoktu. Sir Charles ve oğlunu davet etti. Ilık deniz havasının ona çok iyi geleceğini, başka misafiri olmadığı için de rahat edeceklerini söyledi. Paul'ün hastalığının ne olduğunu sorduğu zaman Sir Charles:

«Kadın yüzünden bir beyin hümması geçirdi» dedi.

«Bak hele... Değer mi bari?»

«Edindiğim bilgiye göre değer. Biz de aynı şeyleri yapmadık mı gençliğimizde Grig?»

«Evet... Evet...»

Böylece demir aldılar. Gün ışığı altındaki Adriyatik'te, İtalya kıyıları boyunca yelken açtılar.

Paul her geçen günle biraz daha

Üç Hafta

11

YAZAN: ELINOR GLYN — ÇEVİREN: FİKRET ARİT

kendine geliyordu. İki yaşlı adam onun davranışlarını dikkat ve sevgi ile takibediyorlar, fakat ne bir sual soruyorlar, ne de seyahatine ait bir bahis açıyorlardı. Sir Charles bir gün Kaptan Grigsby'ye:

«Öyle sanıyorum ki bu kadın, Balkan memleketlerinden birinden Grig» dedi. «Sakın bizi oralara götürme.»

İtalya yarımadasını kıvrılmışlar, Sicilyayı geçmişlerdi. Paul artık dolaşıyor, tayfalara yardım ediyordu. Onu seyreden Kaptan Grigsby:

«Belki bu ıstırabı hiç unutmayacak amma erkekçe mücadele ediyor» dedi. «Anlatsana bana bu mesele hakkında bildiklerini Charles.»

Sir Charles kesik cümlelerle kısa kısa anlatmağa başladı:

«Attan düşüp köprücük kemiğini kırmıştı. Bize gelip giden bir papazın kızı vardı. Onunla arkadaşlığa başladı. Bizimki iyi idare edemedi meseleyi. Oğlan da kendini âşık sandı. Açılsın diye seyahate gönderdik. Lucerne'de bu kadınla tanışmış. Müstesna bir kadın herhalde. Tomson'un dediğine göre Rusmuş. Takma adla seyahat ediyormuş. Prenses, kıraliçe gibi birşey.»

Piposunu çekiştirdi. Devam etti:

«Yalnız üç hafta beraber kalmışlar. Bu üç hafta içinde oğlanın kafasına senin, benim bir ömür uğraşıp sokamayacağımız şeyleri sokmuş. İnan bana Grig, ateşler içinde sayıkladığı sıralarda sanki bir şair, bir hâtip gibi lâf ediyordu. Halbuki aklı spordan başka bir şeye ermezdi. Bilmem amma, ne pahasına olursa olsun, böyle bir macera yaşanmağa değer doğrusu. Biz bunca yaş yaşadık amma şu yirmi üç yaşındaki gencin tecrübesine ermedik muhakkak.»

Kaptan Grigsby «Saçmalama» dedi amma sesinde bir esef de yok değildi hani:

«Çok şükür ucuz atlatmış yine. Ruslar tehlikeli insanlardır.»

«Evet. Başlarında bir felâket dolaşmış olduğunu anlıyorum. Kadın da bu yüzden ortadan kayboldu herhalde.»

«Çocuğu var mıymış acaba?»

«Tompson yokmuş diyor. Kocası berbat bir herif, anlaşılan. Kırallık mı, prenslik mi neyse, vârissiz de. Hubert hariciyecidir. Ondan, kadının kim olduğunu öğrenebileceğimi umuyorum.»

O sırada Paul yanlarına geldi. Yüzünün solukluğu daha azalmıştı. Gözleri daha canlı idi. Sir Charles: «Çok şükür, çok şükür Allahıma» diye mırıldandı.

Hava çok güzeldi. Tatlı bir meltemle sürükleniyorlar, Paul her geçen günle biraz daha kendine geliyordu. Yıldönümünde İngilterede olabileceklerdi.

Napolide Kaptan Grigsby'den ayrılarak trene bindiler. Tam vaktinde de İngilterede oldular. Lady Henrietta gayet renkli bir kalabalık davet etmişti. Paul annesinin kollarından sıyrılıp odasına çıkarken Pike'i yanına göndermelerini tembih etti. Az sonra Pike havlayarak, kuyruğunu sallayarak sahibinin kollarına atıldı. İkisi odada yalnız kaldılar. Gözyaşları yanaklarından sızan Paul:

«Pike, Pike» diye inledi. «Sana içimi dökeceğim Pike. Sana tasmanı taktığım zaman kıraliçemi, kıraliçemizi sen de tanıyacaksın Pike.»

Ve titreyen parmakları ile tasmayı köpeğin boynuna taktı.

XXII

Yaz, hatırlamak fakat ıstırabını belli etmemek için mücadele ile geçti. Sonbaharda av mevsimi ile beraber oldukça sağlığını da kazandı. Fakat o çok sevdiği av şimdi yalnız vakit geçirmesine yarıyordu. Bir saniyesi yoktu ki kıraliçesini düşünmeden, onu, onun sözlerini hatırlamadan geçsin.

Sir Hubert, elçi olarak Güney Amerika memleketlerinden birine gönderilmişti. Bir sene geçmeden de dönmesine imkân yoktu. İsabella ancak Noelde geldi. Birbirlerini gayet iyi karşıladılar. Paul nasıl olup da bu kıza kapıldığını düşünüyor, fakat ne söz, ne de hareketleri ile birşey belli ediyordu. Geçmişe ait hiçbir şeyden bahsetmediler. İsabella, Pike'ın tasmasını görünce hayretini gizleyemedi:

«Paul bu ne?» dedi. «Tasma değil şahane bir bilezik. Pike'a vereceğine bana verseydin keşke.»

Paul hemen köpeği salıverdi. Kendisininkinden başka hiçbir elin bu tasmaya değmesini istemiyordu.

Sir Charles, Paul'ün her hareketini dikkatle takibediyor, onun hâlâ eskisinden farksız olarak ıstırap çektiğini görüyordu. Bu ıstırabı herkesten saklamak için gösterdiği gayreti ise son derece takdir ediyordu.

Paul kendisini siyaset kitaplarına vermişti. Dikkatini toplamak için büyük bir gayret harcıyarak okuyordu. Fakat her sahifede başını kaldırıyor: «Kıraliçem acaba nasıl? Kıraliçem şimdi nerede?» diye mırıldanıyordu.

Her posta gelişinde kalbi çarpıyor, mektuplarını alırken elleri titriyordu. Mart başında bir gün yabancı görünüşlü bir zarf geldi. Viyana damgalı idi. Paul yırtar gibi zarfı açtı. İçinden, sevdiği kadının el yazısı ile adı yazılmış başka bir zarf çıktı. Ondan da katlanmış bir kâğıt. Kâğıtta ufacık bir tutam saç vardı. Tüy gibi bir tutam saç. Mavi bir de ibrişimle bağlanmıştı. Kâğıdın alt tarafında şu yazı vardı:

«Oğlun o kadar sıhhatli ve güzel ki sevgilim. 19 şubatta doğdu.»

Paul gözlerini kapadı. Kulaklarında meleklerin türküleri çınlıyordu. Sonra tekrar minimini saç kümesine baktı. Parmağını değdirdi. O güne kadar hiç tatmadığı garip bir ürperme ile bütün vücudu titredi. Saçları dudaklarına götürerek öptü. Bu onların çocuğu idi. Ümitleri onları aldatmamıştı. Kadını o günkü kadar arayıp sevdiğini hatırlamıyordu. Mektubu defalarca öptü. Tabiat kanunlarına göre bugün onun yanında olmak en meşru hakkı değil miydi?

O gece masadaki herkesi, herşeyi unutarak önündeki şampanya kadehini havaya kaldırıp bir an öyle tuttu. Bakışları uzak, çok uzaklarda olduğu halde sessizce bir yudum içti.

.....

Günler geçtikçe Paul'ün de çocuk ve sevgilisi hakkında daha fazla haber alabilmek arzusu ile neşesi kayboluyordu. Mektup martın ikisinde gelmişti. Yani çocuğu on bir günlük iken. Fakat niye Viyana'dan postaya atılmıştı? Oraya nereden gelmişti? Nisan sonuna kadar bekleyecek, o zamana kadar bir haber alamazsa, sevgilisine verdiği söze rağmen onu aramağa çıkacaktı.

O sırada Kaptan Grigsby ziyaretlerine geldi. Geldiğinin ertesi günü Sir Charles ile pipolarını içerek güneşli taraçada bir aşağı, bir yukarı dolaşırlarken birdenbire:

«Charles, ben Paul'ün sevdiği kadının kim olduğunu öğrendim» dedi. «Sen birşey öğrenebildin mi?»

«Hayır Grig. Herbert burada yok. Amma sen nereden öğrendin?»

Kaptan Grigsby bir sual daha sordu:

«Şubat sonlarına doğru Paul'ün hali nasıldı? Hiç dikkat ettin mi?»

«Şubat sonuna doğru mu? Evet... telâşlı, asabi bir hali vardı. Hâlâ da öyle.»

«Ben de öyle tahmin etmiştim.»

Sir Charles sabırsızlanıyordu:

«Söylesene Allah aşkına Grig. Ne geveleyip duruyorsun ağzının içinde?»

«Tompson sana kadının Rus olduğunu söylemişti değil mi? »

«Evet.»

«Öyleyse seni tebrik ederim Charles, torunun kıral olacak.»

Sir Charles, ağzı hayretten bir karış açık olarak kendisine bakarken de kehanetinin sebebini anlattı.

Bir gazetede okuduğuna göre bu çocuğun doğumu ile kıraliyet ailesindeki büyük bir siyasi huzursuzluk bertaraf edilmiş oluyordu. Çünkü taht vârissizdi. Bu yüzden de şimdiki kıralın ölümünden sonra mühim kargaşalıklar doğabilirdi. Gazete işi adamakıllı ele alıyor, ahlâksız bir adam olan kıralın hayatından uzun uzun bahsederek çocuğun ona ait olamıyacağını yazıyordu. Buna rağmen küçük prensin doğumu kıraliçeyi çok seven saray çevrelerinde âdeta bir bayram havası yaratmıştı. Kıralın tahta geçirilişi zaten onun kocası olması yüzündendi. Gazetenin ilâve ettiğine göre doğum şenliklerine katılanların başında bizzat kıral geliyordu. O bakımdan artık bu hususta söylenecek birşey yoktu. Gazete daha sonra kıralın içki ve sefahat âlemlerinden bahsediyor ve bir muhafızını nasıl boğduğunu anlatarak kıraliçeyi de daima tehdit ettiğini yazıyordu. Mamafih şimdi kıraliçenin erkek kardeşi yanında idi.

Kaptan Grigsby bunları anlattıktan sonra:

«Böyle bir kocayı ne yapsın kadın?» dedi. «Tabiî Paul'a gönül verecek.»

Sir Charles cevap vermedi. Aklı oğlundaydı. Herşey Paul'ü İngiltere'den bu keşmekeşler diyarına çekiyordu. Kendisi ise bunu önliyecek hiçbir kudrete malik değildi.

(Devamı gelecek sayıda)

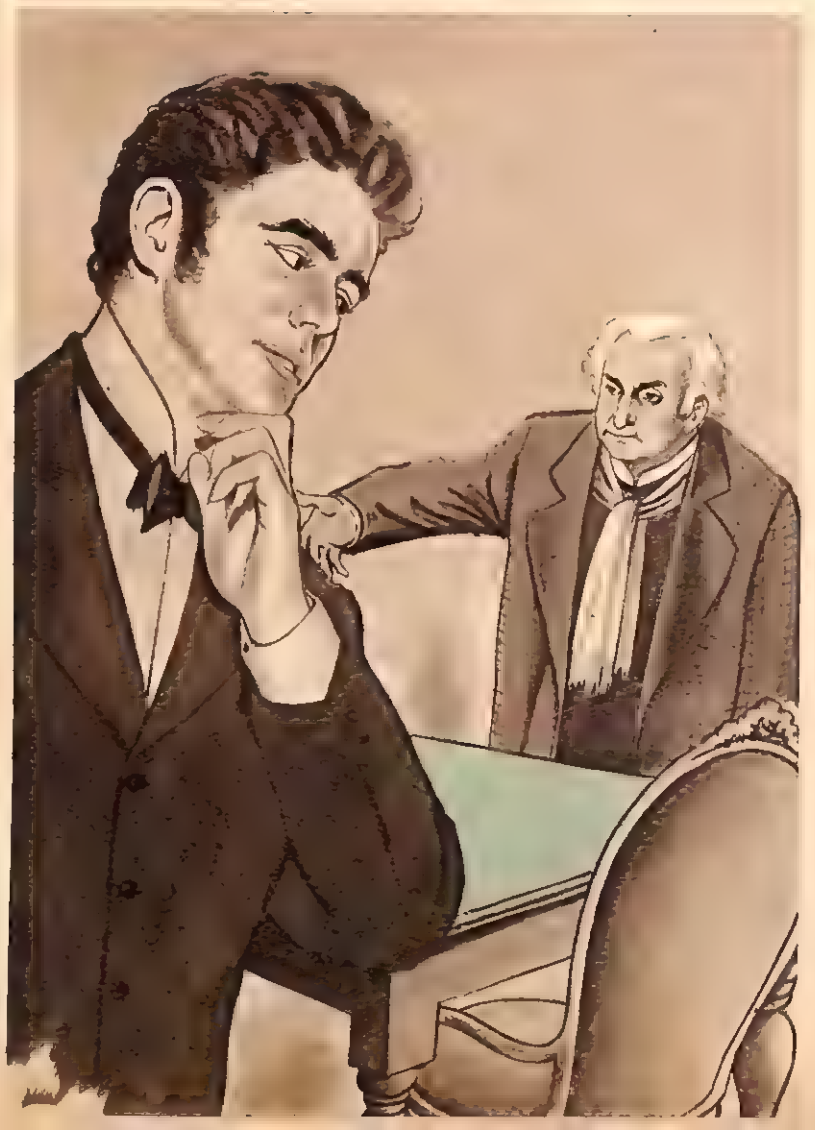

SADE VE ZARİF YAZLIKLAR

Prens dö gal desenli pamukludan şömizye stilinde bir elbise. Eteğin sadece ön kısmında geniş pliler mevcuttur. Beden, kumaştan yapılmış üç düğme ile iliklenmektedir. (Henry a la Pensée)

Elbise ile ceketten müteşekkil rahat bir kıyafet. Elbise kolsuz ve yakasızdır. Belinde ceketin kumaşından bir kemer mevcuttur. Ceket ise elbiseye uyacak renklerde yollu kumaştan yapılmıştır. Arzu edildiği takdirde takım, düz etek üzerine yollu kumaştan ceket şeklinde de yapılabilir.

Beyaz zemin üzerine yeşil emprime veya şantungdan bir öğleden sonra elbisesi. Kolları japonedir, arzu edildiği takdirde kollar kısa yapılabilir. Belinde kendi kumaşından geniş bir kemer ve bir çiçek demeti mevcuttur. **(Christian Dior)**

DİKTİLER VE GİYDİLER — Birkaç seneden beri çok güzel ve zarif giyinmeğe başlayan genç kızlarımızın bu gelişmelerinde sanat enstitülerinin çok tesiri olmuştur. Kadıköy Kız Enstitüsü öğrencileri, kış devresi içinde dikmiş oldukları elbiseleri gösteren bir defile tertibetmişlerdir. Resimde, Moda Deniz Kulübünde yapılan defilede, diktikleri elbiseleri gene kendileri giyerek teşhir eden genç kızlarımız görülmektedir.

Yaz için çok şık bir manto. Lâcivert gabardinden yapılmıştır. Arzu edildiği takdirde pamuklu satenden veya kalın ipeklilerden yapılabilir. Modelin özelliğini teşkil eden geniş yaka, boyundan uzaktır. Önden büyük tek bir düğme ile iliklenmektedir. Aynı düğmelerden birer tane kolları süslemektedir. **(Lanvin Castillo)**

Rahat ve güzel şantung bir elbise. Elbisenin eteği tamamen plisedir. Beden kısmına sadece göğüs altı pensleri yerine az miktarda plise konmuştur. Etekteki cep ağızları ile belindeki geniş kemer düz kumaştan yapılmıştır. **(Hermes)**

Emprime, pamuklu veya satenden yapılmış şömizye stilinde bir elbise. Beyaz pikeden yapılan geniş yaka bele kadar inmektedir. Belinde kendi kumaşından geniş bir kemer ve üstünde beyaz bir gül mevcuttur.

Çocuk Terbiyesi

Çocuk iyi itiyatlara erkenden alıştırılmalıdır. Bu arada kendisine para biriktirme yolları da gösterilmelidir. Bunun için en verimli yol YAPI ve KREDİ BANKASI'nın İkramiyeli Aile Cüzdanıdır.

1959'da

40

APARTMAN

DAİRESİ

ve

1,5 milyon

liralık para ikramiyeleri

tamamı

3

milyon lira

YAPI ve KREDİ BANKASI

OKUYUCU MEKTUPLARI

Akpınardan Bay Muzaffer Kamadan'a:

Hicri sene iptidası, Hazreti Muhammedin Mekkeden hicreti ile; milâdi sene, İsanın doğumu ile başlamıştır. Eski milâdi takvimle yenisi arasındaki fark, 1582 senesinde Papa 13. Grégoire tarafından ıslah edilmesinden ileri gelmiştir. Bugün kullandığımız takvim Gregoryen takvimidir. Eski milâdi takvimin adı Jülyen'dir.

■

İstanbuldan M. K. ya:

Üvey anneniz size kötü muamele ediyor ve babanız iyi bakmıyorsa, aynı zamanda annenizin size bakabilecek mali iktidarı varsa, mahkeme sizin annenizin yanında kalmanıza karar verir sanıyoruz.

HULA - HOOP ATA BİNDİ — Orkoj okuyucularımızdan Sv. Assb. Bçvş. Mehmet Yorulmaz, köylü kardeşlere Hula-Hoop'un ne olduğunu kendine has usulü ile gösterdiğini yazıyor.

Malatyadan B. Muharrem İnal'a:

Hayat mecmuasının her sayısını renkli olarak basmayı biz de istiyor ve bunun için gayret sarfediyoruz. Renkli nüshaların hazırlanması güçtür, bunun için lüzumlu teknik elemanları yetiştirmeğe çalışıyoruz.

■

Kıbrıstan bir okuyucumuza:

İsminizin mânası intişar edecek. Hayatınızın hâdiseleri sizin için çok ehemmiyetli olabilir ama bu, umumi alâkayı celbedemez. Kâğıt bulabilirseniz teşebbüsünüzü gerçekleştirebilirsiniz.

■

Samsundan Küçük Fatmanın ailesine:

Okuyucularımız tarafından gönderilen yüzlerce çocuk resmi sıra beklemektedir. Bunların arasından tekniğimize uygun ve güzel olan resimleri seçerek zaman zaman neşrediyoruz. Kapakta kullanılması mümkün değildir.

■

Fethiyeden Bay M. Ö. ye:

Eşinizi tedavi ettiriniz. Bu sahada elinizden gelen her şeyi yapmanız lâzımdır. Diğer hanım evlenme teklifinizi reddetmekte tamamiyle haklıdır.

■

Akhisardan Bay Cemil Tanel'e:

Elinizdeki çeşitli maden cevherlerini bir maden mühendisine göstererek mahiyetini öğrenebilirsiniz. Ankarada Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü de vardır.

■

Kamandan Bay Süleyman Şentürk'e:

Ağabeyinizin resmini iyi bir fotoğrafçıya mümkün olduğu kadar büyüttürünüz. On tane resim için baskı yapmak binlerce liraya malolur.

■

İzmirden M. Tümer'e:

Ülkü isminin mânası 74. sayımızda verildi. Hayat mecmuasının yazı ve resimlerini okuyucularımızın arzularına göre seçiyoruz.

DÜNYA REKORU — 1958-1959 futbol mevsiminde Fenerbahçe futbol takımı mayıs sonuna kadar yaptığı 61 maçta hiç yenilmemişti. Birçok kimseler Sarı - Lâcivertlilerin bu başarılarını bir rekor olarak kabul ederken, Trabzondan aldığımız bu resimle ilgili bir haber Fenerbahçenin başarısını bile gölgede bıraktı. Trabzon İdman Ocağı takımı mayıs sonuna kadar yaptığı 65 maçın hepsini de kazanmak suretiyle, lig şampiyonu Fenerbahçenin rekorunu kırmak söyle dursun, dünya rekorunu da kırmış oluyor. Bravo doğrusu. Resim, Sarı - Kırmızı formalı rekortmen Trabzon takımını gösteriyor.

Bigadiçten M. Emin Baydaş'a:

Hayat'ta şiir neşretmiyoruz. Hayat için yazdığınız şiire teşekkür ederiz.

■

Şişliden Bayan Rukiye Soner'e:

1908 yılının Kadir gecesi hicri senede 22 ekim 1327 perşembe gününe raslamıştır.

■

Saç için mektup yazan okuyucumuza:

«Bay Enver Çinko, Berber, Bandırma» adresine bir mektup yazarak kendisinden mütemmim malûmat istiyebilirsiniz.

■

Sarıyerden Süleyman H. ye:

Koleksiyon yapmak bir zevk meselesidir. Pul koleksiyonu bunun en faydalı sayılanlarındandır. Umumi malûmatı arttırır ve neticede maddi bir menfaat de sağlıyabilir.

İstanbuldan Bay Rahmi Suavi'ye:

1958 almanaklarına göre dünyadaki Musevilerin yekûnu: 11.908.443.

YENİ ÇIKAN KİTAPLAR

BİLMECE YÜZÜK — Şiirler. Yazan: Sedat Metin. Duygulu küçük şiirlerden mürekkep. 80 sahife, fiatı: 2 lira.

BİR KÖY ÖĞRETMENİNE MEKTUPLAR — Öğretmenlere tavsiyeler ve dertleşmeler. Yazan: Mehmet Emin Büken. Hilvan Merkez İlkokulu öğretmeni. Urfa. 32 sahife, 1 lira.

AVUÇLARIMIZDAKİ ÇİZGİLER — Şiirler. Yazan: Sabahattin Aydın Sayan. Ankarada basılmıştır. 48 sahife, fiatı: 125 kuruş.

KONSERVATUVAR GÖSTERİSİ

İstanbul Konservatuvarı öğrencileri ile mezunları, geçenlerde Dram Tiyatrosunda Butterfly ve Rigoletto operalarının son perdelerile Delibes'in Sylvia balesinden bir bölüm temsil etti. Yanda Sylvia balesinden bir sahne, aşağıda da bu balede danseden Neclâ Sanel görülüyor.

Sinema Dünya

YAKINDA İŞ BAŞINA Bir yıla yakın bir zamandan beri film çevirmeyen Jayne Mansfield, Las Vegas'ın Tropicana gece kulübündeki temsillerini bitirdikten sonra beyaz perdeye dönecek ve önümüzdeki sonbaharda Meksikalı komedyen Continflas ile birlikte yeni bir film çevirecek.

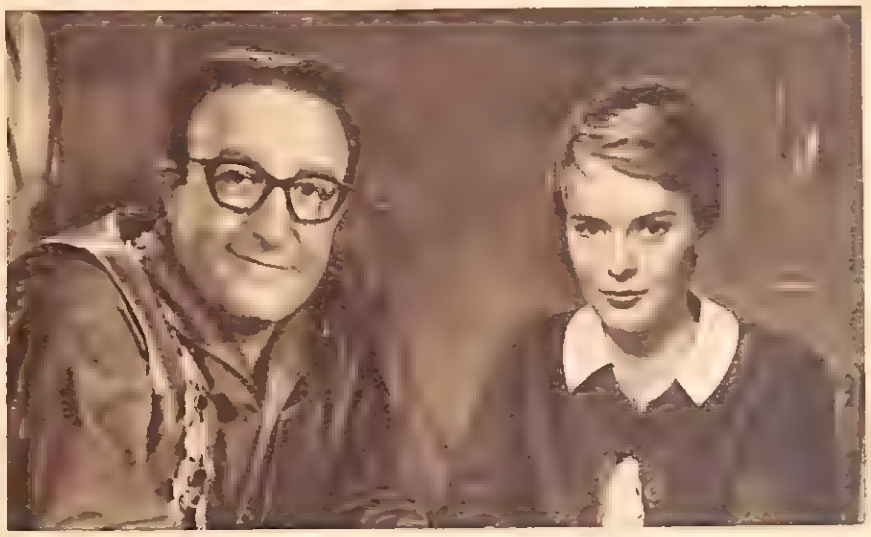

GUINESS'İN İZİNDEN Sevimli yıldız Jean Seberg «The Mouse That Roared» (Kükreyen Fare) adlı yeni filminde genç İngiliz komedyeni Peter Sellers ile birlikte oynuyor. Sellers filmde, biri kadın olmak üzere, üç kişiyi birden canlandıracak. Hatırlarda olduğu gibi, Alec Guiness de bir filminde sekiz kişiyi temsil etmişti. Sellers'den «Yeni bir Guiness» diye bahsediliyor.

YENİ ÇİFT Robert Wagner ve Debbie Reynolds «Bir de Benim İçin Söyle» adlı filmde beraber oynuyorlar. Bu müzikal kordelede Bing Crosby'nin de önemli bir rolü var. Crosby neşeli ve güzel sesli bir rahibi temsil ederken, Wagner ve Reynolds da, şarkı söyleyip dansedecekler. Böylelikle Wagner ilk defa perdede şarkı söylerken görülmüş olacak.

GECE YARISI Kim Novak ve Fredric March «Middle of the Night» (Gece Yarısı) adlı yeni bir film çevirdiler. 1959 Cannes Film Festivalinde Hollywood'u temsil etmiş olan bu kordele Amerika sinemalarında gösterilmeye başlandı. Filmde Kim, 55 yaşındaki patronu Fredric March ile sevişen bir kâtibeyi temsil etmektedir.

sından Haberler

FAAL YILDIZ Doris Day'in «Rüzgâr Nereden Eserse» adlı yeni filmindeki partöneri Rock Hudson. Bu kordelenin prodüktörlüğünü de bizzat şarkıcı - aktris Doris Day deruhde etmektedir. Sarışın aktris, kocası ile birlikte Arwin Productions film şirketini idare ettiği gibi, Teksas ve California'da da hayvancılık ve petrol işleri ile meşguldür. Plâk doldurmaya da devam etmektedir.

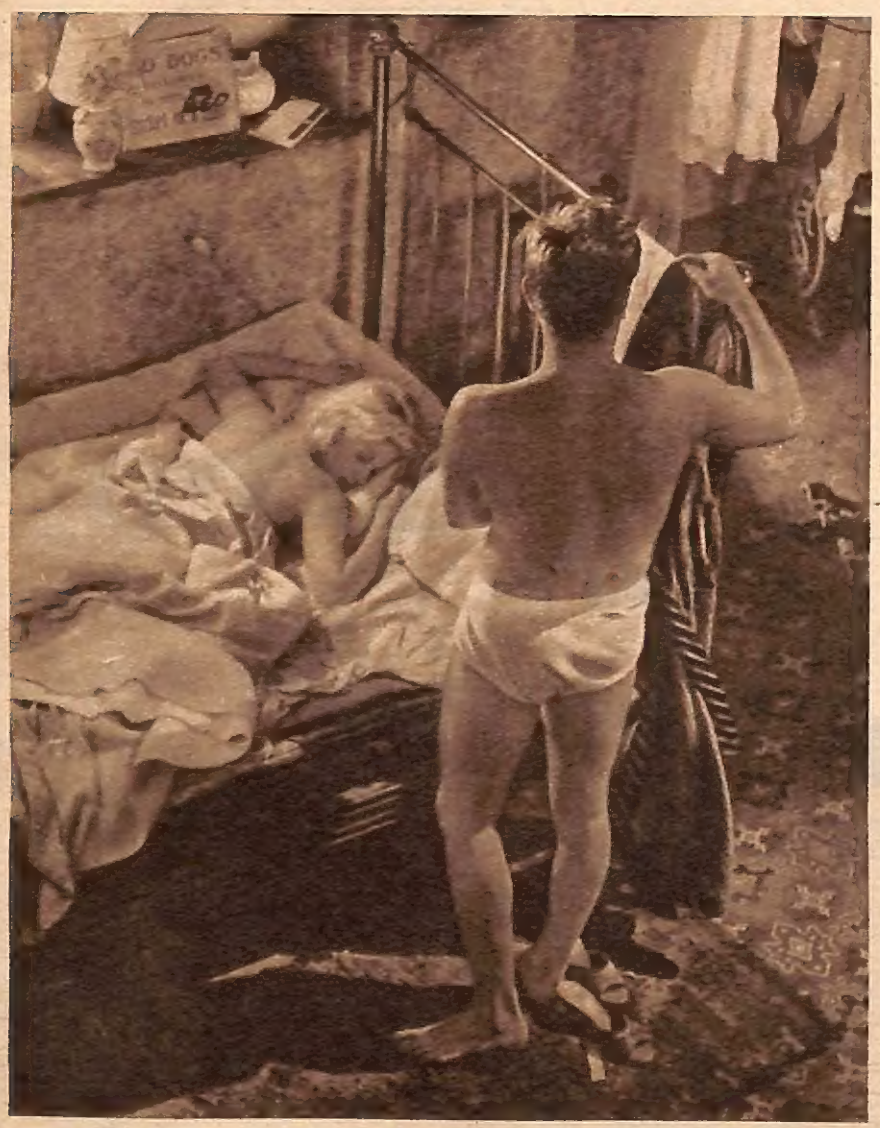

"ÖFKE,, BEYAZ PERDEDE John Osborne'un, şehrimizde de temsil edilmiş olan ünlü piyesi «Look Back In Anger» (Öfke) İngilterede filme alındı. Bugünlerde Londra sinemalarında gösterilmekte olan film, sinema tenkidcileri tarafından takdirle karşılanıyor. Mary Ure ve Richrad Burton'u filmin bir sahnesinde görüyorsunuz. Filmde Claire Bloom da rol almıştır.

10 günde
10.000
satılan
kitap

Toptan satış yeri:
Doğan Kardeş Yayınları A. Ş.
Klodfarer Cad. No. 7 Divanyolu. P.K. 1146
İstanbul

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz ?

Okuyucularımızın mânalarını tekrar istedikleri isimlerin hangi sayılarda çıkmış olduğunu bildiriyoruz: Âfet 40, Aydın 74, Betül 63, Beyhan 83, Behiye 109, Dinçer 68, Erdoğan 106, Füsun 69, Güliçin 62, Meral 74, Macit 109, Ersin 89, Necdet 91, Nadi 94, Sezai 82, Tomris 110, Tülin 19, Ülgen 114, Zeynep 61.

Hıraman +

«Salınarak naz ve eda ile yürüyen» anlamındaki bu Farsça kelime kadın isimleri arasındadır. Fuzuli'nin şu beytinde de bu kelimeye rastlıyoruz:

«Her uzun boylu şecaat edebilmez dâvâ,
Her ağaç kim boy atar, serv-i hırâman olmaz.»

Dildar +

Kadın isimleri arasında bulunan bu kelime Farsçadır. «Birinin gönlüne sahip olan, sevgili» anlamına gelir. Mehmet Dede Efendi kelimeyi şu beytinde kullanmıştır:

«Belâ dildendir, ol dildar elinden dâdımız yoktur,
Gönüldendir şikâyet, kimseden feryadımız yoktur.»

Payidar +

Erkek isimlerindendir. Farsçada «sürekli, devamlı, sağlam» anlamlarına gelir. Kelime hicazdan bestelenmiş bir şarkıda da geçiyor:

«Payidar olsun hayatım böyle aşkınla senin,
Ruhuma zevk-i muhabbet bahşeden sensin benim.»

Çimen, Çemen +

Yeni neslin kızlarında kullanılan bu isimler, hemen hemen aynı mânaya gelir. Çimen, eski edebiyatta çemen şeklinde geçen ve «yeşillik, kendi kendine biten ot» anlamına gelen Farsça bir kelimedir. Türkçede çemen bir başka ottur ki tohumundan istifade ederler. Bir şairimiz kelimeyi şu mısraında kullanmıştır:

«Etti çemen mülkünü teşrif sultan-ı bahar.»

Nusret +

Arapçada «yardım, muavenet, Tanrının yardımı» anlamına gelen, kadın ve erkeklerde müşterek kullanılan isimlerdendir.

Şirin +

Kadın isimleri arasında bulunan bu Farsça kelime «Tatlı, cana yakın, sevimli» anlamına gelir. Meşhur halk romanının kahramanı olan Âşık Ferhadın sevgilisinin adı da Şirin'dir.

Raik, Raika +

Kadın ve erkeklerde kullanılan bu isim, Arapça bir sıfattır. «Halis, sâf» anlamına gelir.

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından istenmiştir.

T U Z

Tuzluğu fazla kullanmayın, ömrünüzü kısaltmış olursunuz...

KANDA mevcut en mühim maddelerden biri de tuzdur. Vücudumuzda kan plâzmasının bir litresi başına 7 gram nispetinde tuz düşer.

Tabiî olarak tuz ihtiva eden yiyecekler, lüzumu kadar tuz almamıza kifayet eder. Halbuki çoğumuz dayanamaz, tuzu biraz fazla kaçırırız. İçinde yeter miktarda tuz bulunan yemekleri bile tuzluk kullanmadan yersek, lezzetli bulmayız. Vücut bu fazla tuzları dışarı atmak için uğraşır. Bu süzme vazifesi de böbreklere yüklenen bir iştir. Bu organ gıdalarda bulunan normal miktardaki tuzları zahmetsizce ayırıp dışarı atabilir. Tuzluktan, yemeğe sonradan ilâve edilen fazla tuzları da çok defa ihraç eder. Fakat bu, onlara fazla iş yüklemek olur. Doğrusunu söylemek lâzım gelirse, böbrekleri bu kadar yormamak lâzımdır. Bunun için de, tuzu az yemek fedakârlığına katlanmak kâfi gelir.

Kalbinizden şikâyetiniz varsa tuz iyi gelmez.

Fazla tuzun zaten mühim bir faydası yoktur. Ama sıhhatiniz tamamiyle yerinde değilse, yani organlarınızdan her hangi birinde bir kifayetsizlik veya ârıza varsa, tuz tehlikeli bile olabilir. Bilhassa kalb hastalarına tuz hiç yaramaz. Kalb biraz zayıf olursa, kanın deveranını istenilen kuvvette temin edemez. Damarlarda dolaşan kan miktarı hayli azalır. (Dakikada 1200 santimetre kübden, 400 santimetre kübe kadar düşebilir).

Bu vaziyette bilhassa böbrekler süzme vazifelerini lâyıkiyle yapamaz. Normal olarak dışarı atılması lâzım gelen tuz böylece kanda kalır. Diğer taraftan vücudumuzda kalan her 7 gram tuzla beraber 1 litre suya ihtiyaç vardır. Çünkü tuzun imtisası için organizma bu suyu isteyecektir. Tuzu artan kanda su da o nispette çoğalır. Bu tuzlu su kalbe kadar geçerek bu organı büyütür. Kalbin bu suretle genişlemesi vahim neticelere kadar varabilir. Zayıf düşen kalb muntazam çalışamıyacak duruma gelir ve nihayet durabilir de...

Böbrekleri hassas olanlar çok tuz yememelidir.

Böbreklerinden şikâyeti olanların da fazla tuz yemeleri doğru değildir. Çünkü, böbrekler bozuk olunca da kandaki fazla tuzu ayıramazlar. Böyle olunca kandaki tuzlu su miktarı gittikçe çoğalmağa başlar. Bu su zamanla damar dışına süzülerek bir tarafta toplanır ve şişkinliklere sebep olur. Buna «ödem» denir.

Tuz şişmanlatır.

Bazı şişmanlıklara (bilhassa kol ve bacaklarda tezahür eden) organizmadaki fazla su birikmesi sebebiyet verir, bu da vücuttaki tuzun kâfi miktarda dışarı atılamaması yüzünden olmaktadır. Tuzu kabil olduğu kadar az kullanmak bu bakımdan da fayda sağlar. Organizmada azar azar yerleşen tuz, o nispette suyu da vücutta tutar ve neticede kilonuzun artmasını kolaylaştırır.

Tuz romatizmayı da azdırır.

Romatizma ağrıları çok defa mafsallarda biriken tuzlu su fazlalıklarından hâsıl olur. Tuzu azaltmakla alınan su miktarı da azaltılmış olacağı için, romatizmanızın azmaması bakımından gene tuza karşı biraz pehriz tavsiye olunur.

Tuz karaciğere de zararlıdır.

Karaciğeriniz şayet tembelse, kandaki fazla suyu dokuları içinde tutmağa daha müsait demektir. Tuz bu temayülü bir kat daha arttırır, böylece karaciğer kifayetsizliğinin de ilerlemesine sebebiyet verir.

Fazla tuz doğumu da zorlaştırabilir.

Gebeliğin bilhassa son üç ayı zarfında tuz yememeğe gayret edilmelidir, zira çocuk, böbreklerin faaliyetini zaten güçleştirmiş vaziyettedir. Bu sebeple alınan tuzun hepsi massolunamıyacağı için, dokular gene aynı sebepler yüzünden şişer ve doğumun güç yapılmasına vesile olabilir. Bu sıralarda ekmeklerin bile tuzsuz yaptırılarak yenmesi doğru olur. Çünkü ekmek tuz ihtiva eden gıdalardan sayılır.

Sütte de tuz vardır.

Sütte de litre başına 5 gram kadar tuz vardır. Bazı memleketlerde hiç tuzu olmıyan ayrı sütler satılır. Gene bazı memleketlerin eczanelerinden satın alınabilen «Dializör» isimli küçük bir cihazla evde kendi kendinize sütü sodyumundan ayırmak kabildir. Mamafih sütteki tuz pek fazla olmadığı için, tuz pehrizi yaparken süt içmekten çekinmeğe lüzum yoktur. Umumiyetle pek fazla tuzlu gıdaları yememek ve mümkün mertebe tuzluk kullanmadan yemek yemek, tuza karşı pehriz yapanlar için takibedilecek en mutedil ve faydalı yoldur.

Bununla beraber tuzdan tamamen mahrum olmamak için dünya gıda endüstrisi piyasaya, başta kereviz tuzu olmak üzere, birçok nebati tuzlar çıkarmaktadır. Ama çok kesin pehrizlerde hekim bunları da yasak edebilir.

BİLMECE

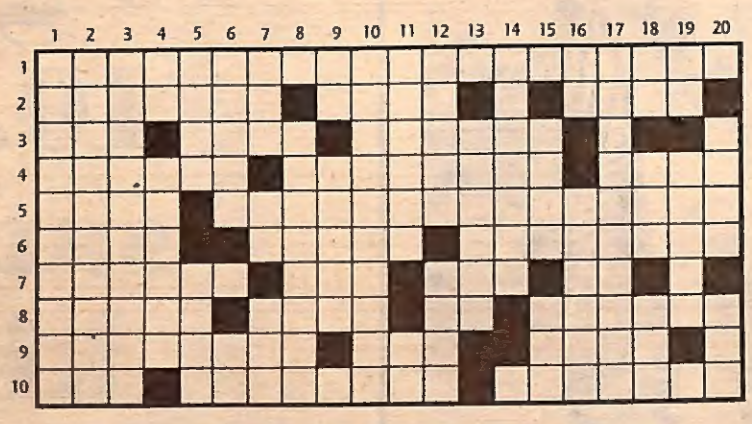

SOLDAN SAĞA: 1: Türk müziğinin büyük üstadı (dört kelime). 2: Kırk haramilere karşı koyan ihtiyar — İsimleri aynı — İstanbulda tramvay ve otobüs duraklarındaki levhalarda görülen bir remiz. 3: Hayvan yemi — Güneydoğu illerimizden — Din ve felsefe terimlerinden (üknum'un çoğulu). 4: İshal — Yol ve geçitlerinin karışıklığı yüzünden içinden kolay çıkılamıyan yer — Üstüne yüklen. 5: Tersi ölüm hali — Seyrüsefere bakan memurlar. 6: Din yasaklarına aldırmıyan — Hulâgûnun oğlu ve İlhanlılar Devletinin ikinci hükümdarı — Bir ilâç. 7: Tersi gece kuşu — Tersi cefa — Bir ismin halk dilinde söylenişi — Elektrik terimi. 8: Belâgatli — Sakat — Elektrik terimi — Tirendaz. 9: Bartının bir bucağı halkından — Rumelili tâbiri — Yapı. 10: Şafak — Kurtuluş savaşında halk tarafından öldürülen gazeteci — Savaşta ele geçen mal.

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

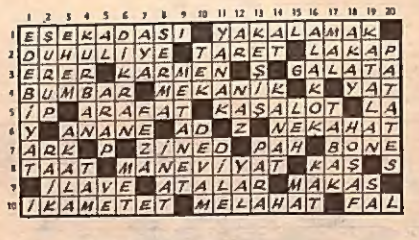

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1: Dürrüşehvarın kıraliçesi olduğu bölge ve şehir. 2: Gök kuşağı. 3: Bin kere bin elde eden. 4: Su — Dişi aktör. 5: Tersi bir hayvan hastalığı — Tac-Mahal'in bulunduğu şehir. 6: Bir olaydan alınan ders — Kırmızı. 7: Tersi elektrik deyimi — Mısır Tanrısı — Dördüncü Halife. 8: Tatlı su balıklarından. 9: Dahi — Söz yitimi. 10: Edepli söz (iki kelime). 11: Altmış saniye — Tersi su. 12: İnce boyun atkısı — Hıristiyanların yılbaşı yortusu. 13: Nd simgesiyle gösterilen kimyasal bir cisim. 14: Tarladaki mahsul (çoğul). 15: Tersi ittiradın yeni terimi — Göçebe çadırı. 16: Nota — Erkeklerin salonlarda giydiği. 17: Büyüklük kuruntusu. 18: Binek hayvanlarından — Saz rengi — Bütün. 19: Köpek — Boğa güreşlerinin yapıldığı meydan. 20: İnilti — Tersi cilt. (Bu bilmeçe okuyucularımızdan Âlâ Alp tarafından gönderilmiştir).

KARİKATÜR

— Ne cins yem kullanıyorsun arkadaş?...

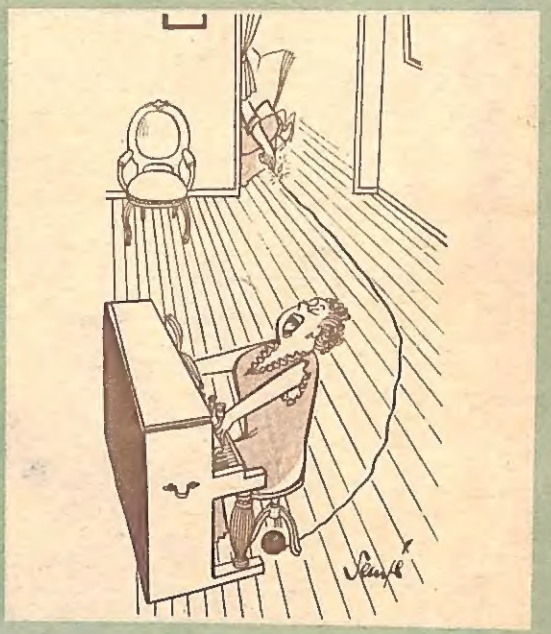

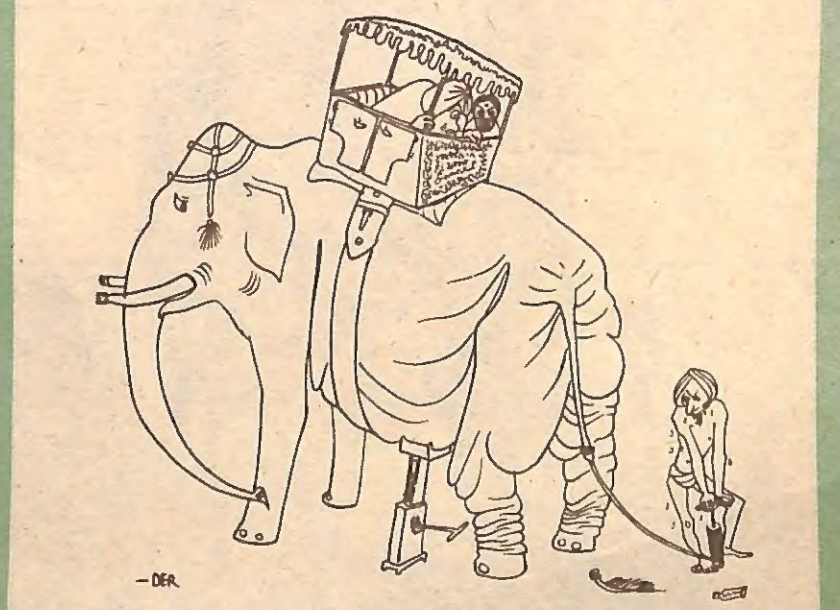

KURBAN — Günlerden beri şehrin çeşitli yerlerinde toplanan sürülerden bir koç, bir koyun ya yedekte, ya da hamal sırtında bir Müslüman evinin yolunu tuttu. Kurban alanlarda dinî bir vecibeyi yerine getirmek arzusunun sevinci, kurbanlıklarda bu dinî vecibenin yerine getirilişine fırsat oluşun tevekkülü vardı. Meydanlarda başlayıp, yollarda ve evlerde devam eden melemeler bayram sabahı dindi. Kurban etleri kanu - komşuya, fakir - fukaraya dağıtıldı; kurban postları Türk Hava Kurumuna verildi. Bayram başlamış, bir yıl sonra ve daha nice nice yıllar tekrar doldurmak üzere sürüler meydanları boşaltmıştı. Şimdi orelarda, bayramlık elbiselerini giymiş çocukların neşeli kahkahaları duyuluyordu. (FOTOĞRAF: AYHAN ERER)